

Kroniek periode 1801-1900

Laatst bijgewerkt: 30.08.2021

± 1800

Publicatie van de "provisioneele commissie der Barneveldse Oeconomie" betreffende verkoop van obligaties ten behoeve van de aanleg van een kanaal.

bron: Gemeentearchief Barneveld

1800,

In de kerktoren van Garderen hing vroeger een klok met het opschrift: "John Clarcke Thwaites Well. London 1800".

bron: Haasloop Werner, Historische Wandeling in de gemeente Barneveld door -, in: blz. 205.

1800, 4 feb.,

Louis Samuel Meynet verkoopt het huis "De Schaffelaar" te Barneveld aan Abraham Hopman. Hijzelf kocht het voor f. 95.000,- van de erfgenamen van Lucas Willem, baron van Essen. Hopman zou het huis gedurende dat jaar hebben bewoond. Hij betaalde de koopsom echter niet ofschoon hij hiertoe 17 maal zou zijn gemaand. Er wordt wel verondersteld dat Hopman de brand stichtte.

bron: Gemeentearchief Barneveld, Collectie Bouwheer. Archiefnummer 263, inventarisnummer 293

1800, 30 jul.,

Mejuffrouw Nennetje van Essen verkoopt aan Steven van Selm het huis in Barneveld staande tussen Breunis van Putten en de Groenesteeg aan de westzijde voor f. 1.400,-.

bron: ?

1801

Onderhandse voorlopige akte, waarbij Willem Derksen het halve goed Wenckum verkoopt aan Evert Jansen (van de Peppel) en diens vrouw Maria Reyers.

bron: Gemeentearchief Barneveld, Huisarchief Wenckum, archiefnummer 225, inventarisnummer 16

1801

Stukken betreffende de verkoop door Allard Ph.R.C. van der Borch van goederen en rechten in de buurtschap Esveld in Barneveld, 1801, 1803.

bron: Archief Huis Verwolde, inventarisnummer 1271

1802

Jaartal op een klok in de toren der Nederlands Hervormde kerk te Garderen. Middellijn aan de slagrand 82 cm. Gieter? Opschrift: "Ioachim de Waal, predicant. Aart Hendrikse van Meerveld. Jan Gerbrighsen van Sol. Kerkmeesters, 1802".

bron: Opgenomen door J.v.d. Broek en J.E. Romijn tijdens de Tweede Wereldoorlog.

1802

Brief van de richter van Barneveld betreffende de inbeslagname van aardappels van Willem van Renselaar.

bron: Hooren, D.A.A. van, Inventaris van de oud-rechterlijke archieven van het ambt Nijkerk, bibliotheeknummer 2908, blz. 62, inventarisnummer 406.

1802, 31 mrt.,

Teunis Elbertsen verkoopt aan Aart van Soeren en Aaltje Jongkamp echtel. een huis, schuur en bergen en een campje lands daarachter aan het beekeneind te Barneveld, vanouds genaamt de reijsende man, daar tans de Bonte Koeij uijthangt, met een camp bouwland de Engcamp genaamt, groot 1 ½ morgen, voor 2000 Car. gl.

Bron: ?

1802, 1 okt.,

Uit de restanten van een vleugel van het afgebrande huis "De Schaffelaar" werden schuiframen en ander materiaal verkocht ten behoeve van de reparatie van de pastorie te Kootwijk.

Bron: ?

1803

Naamlijst van armen in Voorthuizen die ingevolge de schenkingen door Henrick Wouters, Huijch Verhorst en Broenis van Meervelt, door de regenten zijn bedeed, 1803, met hierop betrekking hebbende stukken, [1607], [1625], 1681, 1698, 1607-1803.

bron: Amersfoort, Archief Eemland, Archief Burgerweeshuis Amersfoort, nr. 218

1803

Stukken betreffende de verkoop door Allard Ph. R.C. van der Borch van goederen en rechten in de buurschap Esveld in Barneveld, 1801, 1803. 1 omslag.

bron: Ruitenbergh, G.M.W., Archief van het huis Verwolde (14e – 20e eeuw) en familiearchief Van der Borch van Verwolde (15e – 20e eeuw). Arnhem, 2002, blz. 157 nr. 1271.

1803

Overzicht van de inkomsten uit de verpachting van verschillende boerderijen in Barneveld, opgesteld ten behoeve van Allard Ph. R.C. van der Boch, 1803, 1 stuk.

bron: Ruitenberg, G.M.W., Archief van het huis Verwolde (14e – 20e eeuw) en familiearchief Van der Borch van Verwolde (15e – 20e eeuw). Arnhem, 2002, blz. 148, nr. 1275.

1803, 22 mrt.,

Eerste 'bouwvergunning' en tevens voorschrift ter voorkoming van brand:

"Het Gemeentebestuur des ambts Barneveld consenteren en octroijeeren aan Aart van Soeren woonagtig in den carspel Barneveld en zijne erven; (...) een stuk gronds aan het Beekeneind gelegen, zo als hetzelfde ten overstaan van ons is afgebakent, met verder consent om dat stuk grond te mogen bebouwen, mids egter het gebouw daarop te zetten met hard dek worde gedekt en zulks ten erfpagtsrechten, voor een jaarlix canon van twee guldens."

bron: Gelders Archief Arnhem, ORA (Oud Rechterlijk Archief) 0203, boek 838, dorp Barneveld, folio 156verso, d.d. 22 mrt 1803.

1803, 10 jun.,

Besluit van het ambtsbestuur om het steegje tussen de Catharinastraat en de Groenesteeg te Barneveld te doen bestraten. NB dit is tegenwoordig het Dijkje.

bron: Gemeentearchief Barneveld, Archief van het ambtsbestuur. Archiefnummer 001, inventarisnummer 1. (Resolutieboeken, deel VI, fol. 8)

1803, 10 jun.,

Besluit ambtsbestuur om aan het departementaal bestuur te verzoeken de buurtschappen Uddel en Meerveld weer onder het ambt Barneveld te doen vallen.

bron: Gemeentearchief Barneveld, Archief van het ambtsbestuur. Archiefnummer 001, inventarisnummer 1. (Resolutieboeken, deel VI, fol. 9.)

1803, 1 jul.,

Het ambtsbestuur neemt kennis van het bericht dat de landdrost het verzoek aan het departementaal bestuur inzake de hereniging van Uddel en Meerveld met het ambt Barneveld zal steunen.

bron: Gemeentearchief Barneveld, Archief van het ambtsbestuur. Archiefnummer 001, inventarisnummer 1. (Resolutieboeken, deel VI, fol. 9.)

1804

Stukken betreffende de verkoop door Lubbert van der Hoef en Jacobus en Willemijntje van der Vliert aan Gerrit van Thiel, Wilhelmus van den Ham, J.J. Onck, Hermanus Scholten,

Wouter van Coestapel, Pieter Budding en Geurt Blokhuijs van een huis, hof en een kampje land in het dorp Barneveld, 1804, 1805.

bron: Gemeentearchief Barneveld, Collectie losse akten. Archiefnummer 228, inventarisnummer 21

1804, 27 apr.,

Besluit van het Staatsbewind der Bataafse Republiek betreffende de overdracht van de dijk tussen Arnhem en Nijmegen, de Canonsdijk, de Hattemerdijk en de Voorthuizerweg, alsmede van de daarbij behorende tolleren aan het Departementaal Bestuur van Gelderland per 1 mei 1804.

V: a1980

bron: Drost, J., Gelderse Plakkatenlijst 1740-1815. Zutphen, 1982, blz. 172, nr. 718. 1804, 1 sep.,

Vechtpartij in Voorthuizen waarbij een Franse huzaar, een ordonnans van de compagnie d' Elite van generaal Marmont, gewond wordt.

bron/literatuur: Elsevier, J.J., Verhaal van de militaire executie, het dorp Voorthuizen, op de Veluwe in Gelderland, aangedaan, in het jaar 1804, op last van den Franschen generaal Marmont (...) Leyden, 1815; zie ook: Crebolder, G., De bezetting van Voorthuizen in 1804, medegedeeld door schout I.J. Elsevier. in: Gelders Mengelwerk. Korte bijdragen tot de geschiedenis van Gelderland. Zutphen, 1979, blz. 131-137.

1804, 2 sep.,

Begin van de bezetting van het dorp Voorthuizen door de Fransen (werd opgeheven op 25 september).

bron/literatuur: Elsevier, J.J., Verhaal van de militaire executie, het dorp Voorthuizen, op de Veluwe in Gelderland, aangedaan, in het jaar 1804, op last van den Franschen generaal Marmont (...) Leyden, 1815.;

zie ook: Crebolder, G., De bezetting van Voorthuizen in 1804, medegedeeld door schout I.J. Elsevier. in: Gelders Mengelwerk. Korte bijdragen tot de geschiedenis van Gelderland. Zutphen, 1979, blz. 131-137.

1804, 21 dec.,

C. en R. Berenkamp worden door het Hof van Gelre veroordeeld en als gevolge daarvan ontslagen wegens brutaliteit tegen de schout en het leger.

bron: Hof van Gelre, dossiernr. 4739/87.

1805, 29 aug.,

De raadpensionaris van de Bataafsche Republiek te Voorthuizen.

bron: Gemeentearchief Barneveld, Collectie Bouwheer. Archiefnummer 263, inventarisnummer 666

1806, 1 jan.,

Indeling in ressorten en arrondissementen t.b.v. de invoering van algemene belastingen. 2e arrondissement Harderwijk: stad een vrijheid Harderwijk, Hierden, gehele drostambt Over-Veluwe m.u.v. Hoevelaken en Scherpenzeel (deze bij dep. Utrecht), dus ook: Barneveld, Voorthuizen, Garderen, Kootwijk en Elspeet.

1807

Authentieke afschriften van het besluit van de Landdrost, houdende kennisgeving van de aanstelling van J.C. van Jordan, D. Kraay en J. Daniels Capel tot gaarders der onbeschreven middelen respectievelijk te Barneveld, Garderen en Loenen, 1807.

bron: Arnhem, Gelders Archief, Archief Landdrost Gelderland /Prefect Boven-IJssel, bron: inventarisnummer 3766.

1807

Acte, waarbij Berend van Harten en zijn vrouw Dirkje Heimen en Hendrik Jansen en zijn vrouw Jantje Heimen 2/6 deel van het goed Wenckum verpachten aan Gerrit Evertsen van de Peppel.

bron: Gemeentearchief Barneveld, Huisarchief Wenckum, archiefnummer 225, inventarisnummer 19

1807, 2 jan.,

De ongehuwde, 33 jaar oude, Evert Woutersen komt om het leven door de val uit een korenberg bij J.M. Bouw in Harselaar onder Voorthuizen.

bron: Begraafboek Voorthuizen.

1807, 12 apr.,

Willem Jacob Krol, predikant, en Petronella Johanna Elisabeth van Dorp, echtelieden te Nieuwenhoorn, stelden in hun testament van 3-9-1804 Johan Baptist Krol, medicinae doctor te Dordrecht en Willem Hendrik Dreux, ontvanger te Rotterdam, tot voogden over hun minderjarige erfgenamen aan. Zij voegen aan dit tweetal toe Jacob Pieter van Dorp, medicinae doctor te Barneveld in Gelderland.

bron: Streekarchief Voorne-Putten en Rozenburg, Archief notaris Hugo van Andel, inventarisnummer 1176.

1807, 20 mei,

's Middags komt koning Lodewijk Napoleon door Voorthuizen. Kerkenrekening Voorthuizen: ontvangen: van Lodewijk Napoleon, koning van Holland, tot een liefdegift voor de kerk: f 500,-.

bron: Gemeentearchief Barneveld, Collectie Bouwheer. Archiefnummer 263,
inventarisnummer 666

1807, 14 jun.,

In Barneveld vindt een rel plaats. De landdrost van Veluwe stuurt een assessor naar het dorp om onderzoek in te stellen. Hierbij waren de volgende personen betrokken: Evert Gaasbeek, Gijsbert Hendriks, Peter Jets en Maas Vonk.

bron: Gelders Archief, ABF/LD/Verbaal 2409, d.d. 12 augustus 1807;

lit.: Joor, Johan, De Adelaar en het Lam, Amsterdam, 200, blz. 610 en noten.

1807, 21 jun.,

Lambertus Jansen, zoon van Jan Jansen in Zwartebroek, oud twee en een kwart jaar, verdrinkt.

bron: Doodboek Voorthuizen

1807, jul.,

De invoering van de Evangelische Gezangen leidde onder andere in Barneveld tot ongeregeldheden. De kerkgangers liepen tijdens de dienst de kerk in en uit en zetten hun hoeden op onder het gezang.

bron: Gelders Archief, ABF/LD/Verbaal (2408) van 25 juli 1807, rapport van de schout van Barneveld van 22 juli, zie ook (2409) d.d. 12 augustus 1807.

Lit.: Joor, Johan, De Adelaar en het Lam, Amsterdam, 2000, blz. 178.

1807, 19 nov.,

Begravenis te Voorthuizen van C.D. Graffstede, nalatende zijn vrouw en vier kinderen. Het stoffelijk overschot werd vanuit Amsterdam naar Voorthuizen overgebracht.

bron: Doodboek Voorthuizen

1807/'08:

Rustverstoringen te Barneveld.

bron: Gelders Archief

1808

“In den jare 1808 werd, op last van koning Lodewijk, onderzocht, in hoever deze beek (De Barneveldsche beek, red.) tot in de Eem bevaarbaar gemaakt zou kunnen worden: sedert dien tijd heeft men echter van dat ontwerp niet meer vernomen.”

bron: Statistieke beschrijving van Gelderland, uitgegeven door de Commissie van Landbouw in dat Gewest. Arnhem, 1826, blz. 98

1808, ± 7 aug.,

Zondagmiddag om 18.00 uur is koning Lodewijk Napoleon in Barneveld. Bij "De Roskam" werden paarden gewisseld.

bron: Gemeentearchief Barneveld, Collectie Bouwheer. Archiefnummer 263, inventarisnummer 666

1808, 20 en 23 sep.,

Koning Lodewijk Napoleon komt door Voorthuizen. Opnieuw gift voor de kerk, nu f. 500,-.

bron: Gemeentearchief Barneveld, Collectie Bouwheer. Archiefnummer 263, inventarisnummer 666

1809

In het Oud-Rechterlijk Archief (ORA, civielrechtelijke aktes) komen voor het eerst huisnummers voor.

bron: Gelders Archief, ORA 0203, boek 839, dorp Barneveld

1809, 1 jan., (tot 24 apr 1810)

Bestuurlijke indeling van het Departement. Kwartier van Arnhem; Baljuwschap Over-Veluwe: Barneveld, Bennekom, Ede, Elspeet, Ermelo, Garderen, Kootwijk, Lunteren, Nijkerk, Nunspeet, Otterlo, Putten en Voorthuizen.

1809, 30 aug.,

Vaststelling van door de ambten Ede, Barneveld, Nijkerk, Putten en Ermelo te betalen bedragen wegens te weinig geleverde rekruten voor het leger. n.b. Vastgesteld op een gecombineerde vergadering van deze ambten te Voorthuizen.

bron: Gemeentearchief Ede, Gemeentebestuur Ede en rechtsvoorgangers. Archiefnummer 1, inventarisnummer 228.

1810, jul.,

De ingezetenen van Stroe tekenden in Voorthuizen een contract met A.H.J. van der Plaat, directeur van de kort daarvoor gereedgekomen straatweg Utrecht-Deventer. In dat contract kregen de bewoners van de buurtschap "haar oude weg van Stroe naar Nijkerk" onder voorwaarden terug.

bron: Afschrift in: Gemeentearchief Barneveld, Collectie Bouwheer. Archiefnummer 263, inventarisnummer 659, blz. 63-64

1811

Verdeling gemeenten in kantons: Kanton Barneveld: gemeente Barneveld met Barneveld en Kootwijk gemeente Voorthuizen met Elspeet, Garderen en Voorthuizen.

1811, 19 jan.,

J.H. Baron van Zuijlen van Nievelt verkoopt aan Jan Hendrik Oink, "het huis en erf Duinkerken genaamt" te Barneveld voor f. 3.300,-.

1811, mrt.,

Schenking bijbel aan de Nederlands Hervormde kerk te Kootwijk. Tekst: "Mejuffrouw Nennitjen van Essen dochter van Franciscus van Essen in zijn leven godsvruchtig Leeraar der Hervormde gemeente I.C. te Kootwijk heeft mij Gerrit Jan Smalbraak, zijnde de 4den opvolger van haren zaligen vader in het jaar 1811 in de maand Maart dezen bijbel uit liefde voor en instandhouding van den godsdienst in deze gemeente, waarop zij veel betrekking heeft, en waaraan zij zeer verbonden is, tot gebruik op den Predikstoel in de kerk van Kootwijk gegeven."

bron: De Navorscher,

1811, 16 jun., (zondag)

Het dorp Garderen door een grote brand gedeeltelijk verwoest. Van de 25 huizen verbrandden er acht met nog drie schuren en twee (hooi- of koren-)bergen. Tussen de 25 en 30 daklozen. De brand begon in de woning van de op dat ogenblik niet thuis zijnde schoolmeester Dirk Kraaij. Hieruit vloeide een collecte voort die in het hele Departement werd gehouden en in de kerken van alle gezindten.

bron: Gemeentearchief Barneveld, Ambtsbrieven 1811.

1812

Brief van de Onderprefect van Arnhem en de minuut van de brief aan de Onderprefect van Amersfoort (departement van de Zuiderzee) over een klacht van de maire van Barneveld over het slechte onderhoud van de beken en watergangen door de aangrenzende gemeenten in het departement van de Zuiderzee.

bron: Gelders Archief, inventarisnummer 6259: met een bijlage.

1812, 1 jan.,

Ingevolge keizerlijk decreet van 21 oktober 1811 werd ons land in mairieën verdeeld. Het ambt Barneveld werd opgedeeld in de mairieën (en later de gemeenten) Barneveld, Voorthuizen en Garderen.

1812, 12 aug.,

Besluit van de prefect van het Departement van de Boven-IJssel aangaande de gemeentebesturen van Arnhem, Wageningen, Nijkerk, Harderwijk, Elburg, Hattem, Zutphen, Doesburg, Doetinchem, Lochem, Groenlo, Terborg, Borculo, Bredevoort, Tiel, Buren, Huissen,

Winterswijk en Barneveld houdende voorschriften tot opgave van ontwerpen en bijzonderheden voor de aanleg van nieuwe begraafplaatsen.

bron: Drost, J., Gelderse Plakkatenlijst 1740-1815. Zutphen, 1982, blz. 193, nr. 858.

1812, 15 aug.,

Briefwisselingen met de Commandant van de Gendarmerie en met de Onderprefecten van Zutphen en Arnhem over mogelijke onregelmatigheden in Winterswijk en Barneveld bij de viering van de verjaardag van de Keizer (Napoleon).

bron: Arnhem, Gelders Archief. Archief Bataafse Republiek, inventarisnummer 5970, met bijlagen. 1812. 1 omslag.

1812, 3 sep.,

Franstalige akte. Compareert Apolonia Gevel, weduwe van Arend van Andel, rentenierster te Brielle. Zij stemt toe in het doorhalen van een hypotheek t.l.v. Kornelia de Waal, weduwe van Jacques Drossaars, gewoond hebbende in Barneveld, thans te Wou, gevestigd op: - een huis te Bergen op Zoom genaamd De Pelikaan of Het vrouwtje zonder hoofd, in de Kraemenstraat E 259 - Een kalkpakhuis ten zuiden van de haven aldaar C 85 - een huis (nu gebruikt als kazerne) op de Weverskat aldaar, genaamd Leemskladde, E 162 en 163 - een huis in het Hofstraatje aldaar E 36.

bron: Streekarchief Voorne-Putten en Rozenburg, Archief Arnoldus Brocx, inventarisnummer 1242.

1813

Stukken betreffende de schenking door Hendrik Wouters, Huijg Verhorst en Broenis van Meervelt aan de regenten van het Burgerweeshuis en de Armen in Voorthuizen van lijfrenten en de daarmee samenhangende jaarlijkse bedeling van de armen in Voorthuizen, 1813, 1824-1825, 1871.

bron: Amersfoort, archief Eemland, Archief Burgerweeshuis te Amersfoort, inventarisnummer 716

1813

Kozakken in Voorthuizen.

bron: Onderwijzersalmanak, 1813

1813, nov.,

De commandant van het Kozakken-leger, vorst Nirischkin, heeft zijn hoofdkwartier in Garderen. De burgemeester van Harderwijk doet bij hem zijn beklag naar aanleiding van afpersingen door kozakken in zijn stad.

bron: Kroniek van Harderwijk, blz. 213-214.

1813, 15 nov.,

Oproer in Barneveld. De dorpsbevolking joeg een uit meer dan 50 man bestaand detachement douaniers onder een regen van stenen het dorp uit.

bron: Van Dedem aan Montalivet, 15 november 1813 (idem 714 (507)).

Lit. Joor, Johan, De Adelaar en het Lam, Amsterdam, 2000, blz. 443.

1813, 3 dec.,

De gedelegeerd prefect van het Departement van Boven IJssel (Van Heeckeren van Kell) verleent de maire van Barneveld toestemming om Wilhelmina Reetgel(d)t, echtgenote van Aart van Marksveld (bijgenaamd "Dienders Mient"), gevangen te nemen en over te brengen naar Arnhem in verband met de door haar georganiseerde wanordelijkheden.

bron: Gemeentearchief Barneveld, Archief Ambtsbestuur, mairie Barneveld, mairie Garderen, mairie Voorthuizen. Archiefnummer 001, inventarisnummer 259 (ingekomen stukken 1813).

1813, 16 dec.,

Brief van de kapitein van de Oranje Garde van Wageningen aan de burgemeester van Barneveld waarin hij mededeelt dat gegadigden zich op zaterdag, 18 december, om 09.30 uur bij hem moeten vervoegen waar na de compagnie zal worden geformeerd. Tevens zal dan ook de vertrekdag bekend worden maar het stond iedereen vrij tot zo lang weer naar huis te gaan.

bron: Gemeentearchief Barneveld, Archief Ambtsbestuur, mairie Barneveld, mairie Garderen, mairie Voorthuizen. Archiefnummer 001, inventarisnummer 259 (ingekomen stukken 1813).

1813, 22 dec.,

De gedelegeerd prefect van het Departement van Boven IJssel (Van Heeckeren van Kell), deelt aan de burgemeester van Barneveld mee dat hij de militair commandant heeft gevraagd om op zo kortst mogelijke termijn een detachement militairen in Barneveld te legeren teneinde de mogelijke ongeregeldeheden op komende vrijdag te voorkomen en de raddraaiers naar Arnhem te laten transporteren.

bron: Gemeentearchief Barneveld, Archief Ambtsbestuur, mairie Barneveld, mairie Garderen, mairie Voorthuizen. Archiefnummer 001, inventarisnummer 259 (ingekomen stukken 1813).

1813, 22 dec.,

Publicatie van de commissaris-generaal van het Departement van de Boven-IJssel, houdende een oproep aan de inwoners van Barneveld zich ordelijk te gedragen en zich te onthouden van bedreigingen en geweldplegingen jegens personen en eigendommen.

V: PS, proclamaties enz., 59.

bron: Drost, J., Gelderse Plakkatenlijst 1740-1815. Zutphen, 1982, blz. 199, nr. 899.

1814, 9 sep.,

Nieuwe regeling over de Landstorm in Gelderland: in totaal 18 bataljons: 7e bataillon: Gemeente Barneveld, 3 compagniën, Voorthuizen 1 en Garderen 2. Lt.kol. werd C.J. van Zuylen van Nievelt.

bron: Gemeentearchief Barneveld, Archief Ambtsbestuur, mairie Barneveld, mairie Garderen, mairie Voorthuizen. Archiefnummer 001, inventarisnummer 261 (ingekomen stukken juli-december 1814).

1814, 30 sep.,

Beschrijving van het 'gemeentehuis' van Barneveld: "Een zogenaamd kantoortje, ter regterzijde een voorkamer, waar agter een dito kleinder, een ruime binne kamer, en opkamer voorts een keuken, en deel of dorschvloer, alle in een staat van hoogstnoodige reparatie, gelijk mede de zolder, over die voorschreven vertrekken heenloopende (...). De bijde voorste kamers worden door het vredegeregt geoccupeerd, de eerste voor een vergaderkamer de tweede voor de Griffie, de andre vertrekken en verdre gedeelten van 't huis is aan de vroedvrouw dezer plaats tot vreije woning afgestaan zijnde overigens het opgenoemde opkamertje tot een provoost voor de Landstorm ingerigt.(...)" getekend J.B. Mettenbrinck.
bron: Gemeentearchief Barneveld, Archief Ambtsbestuur, mairie Barneveld, mairie Garderen, mairie Voorthuizen. Archiefnummer 001, inventarisnummer 261 (ingekomen stukken juli-december 1814).

1814, sep-nov.,

Brieven over de klachten van de gemeente Barneveld over het schoonhouden van beken en andere watergangen door gemeenten in het kwartier Amersfoort.

bron: Utrecht, Utrechts Archief, kommissarissen van de kwartieren Utrecht en Amersfoort, inventarisnummer 294.

1815

"De groote weg No.I, van Amsterdam naar de Hanoversche grenzen. Dezelve komt tusschen Amersfoort en Hoevelake op Gelderschen grond, en loopt verder, langs Voorthuizen, Apeldoren en Twello, op Deventer, doorsnijdende dus de Veluwe in derzelver grootste breedte van het westen naar het oosten. Deze weg werd in het jaar 1815 met klinkersteen bestraat; er bevinden zich op denzelven tot Apeldoren zeven en van daar tot Deventer vijf tollen."

"De groote weg No. V, van 's Gravenhage naar de Hanoversche grenzen, loopt, voor zoo ver die deze provincie doorsnijdt, langs den weg No. I, en dus over Hoevelake, Voorthuizen, Apeldoren en Twello."

bron: Statistieke Beschrijving van Gelderland. Barneveld, 1826, blz. 493, 494

1815, 1 jan.,

Op deze datum telde Barneveld (zonder Garderen en Voorthuizen met de daartoe horende dorpen en buurtschappen) 2.381 inwoners, 376 huizen, 2 buitenplaatsen, 2 kerken (Nederlands Hervormde en Rooms-Katholieke), 12 grote boerenwoningen, 91 kleine boerenwoningen, 70 arbeiderswoningen, 19 timmerlieden, 6 wagenmakers, 9 smeden, 1 koperslager, 10 metselaars, 9 bakkers, 21 kleermakers, 20 schoenmakers, 1 waterkorenmolen, 1 windkorenmolen, 917,5 morgen boekweit, 1050 morgen rogge, 46, 5 morgen haver, 47 morgen aardappelen, 4,5 morgen hennep en vlas en leverde 1.250 ton turf per jaar.

1815, 21 jul.,

Barneveld wordt, samen met Scherpenzeel, Veenendaal en Ede, ingedeeld bij het 7e Militie District, hoofdplaats Utrecht, 7e canton, hoofdplaats Scherpenzeel.

bron: Gemeentearchief Barneveld, Archief Ambtsbestuur, mairie Barneveld, mairie Garderen, mairie Voorthuizen. Archiefnummer 001, inventarisnummer 262 (ingekomen stukken 1815).

1817, 11 feb.,

Elspeet bij Koninklijk Besluit van 11 februari 1817 overgebracht van Garderen naar Ermelo. Voorthuizen en Garderen (weer) verenigd met Barneveld.

1818, 1 jan.,

De drie gemeenten Barneveld, Voorthuizen en Garderen werden ingevolge het Reglement voor het platte land van de Provincie Gelderland (Koninklijk Besluit van 19 december 1816, gewijzigd bij Koninklijk Besluit van 11 februari 1817), verenigd tot het schoutambt Barneveld. Bij hetzelfde Koninklijk Besluit van 11 februari 1817 werd Elspeet ingedeeld bij de gemeente Ermelo.

1818, 22 mrt.

Bliksem slaat in de toren van de Nederlands Hervormde kerk te Barneveld. Hierbij komt Evert van den Brink om het leven.

bron: Arnheemsche Courant, 28 maart en 9 april 1818.

“Is te Barneveld den bliksem in den toorn aan de Noordkant geslagen op een paas zondag. Daar is een man gedood bij het uitgaan van de kerk. Een groot gedeelten die op het kerkhof waren zijn door den slag gevallen maar het heeft geen brand veroorzaakt.”

bron: Gemeentearchief Barneveld, Collectie Bouwheer. Archiefnummer 263, inventarisnummer 208, “uit het aantekeningenboek van Groenestein.”

1818, 21 nov.,

Overlijden van Geertje Nuijen, 103 jaar oud, weduwe van Jan Meijnten, te Voorthuizen.

1819, 8 feb.,

Overlijden van Annetje Beerts van Otterlo, oud 100 jaar, weduwe van Roelof Jacobsen van Ark, dochter van Beert Wiertsen en Aaltje ? te Kootwijk. NB in Genlias staat als leeftijd van de overledene ten onrechte 1 jaar vermeld.

1821

In de gemeente Barneveld vindt men 5.000 bijenkorven die in dit jaar meer dan 62.000 Nederl. ponden honing en meer dan 3.000 Nederl. ponden was opleverden. In vergelijking: onder Ermelo, Harderwijk en Putten werden 4530 korven gehouden met respectievelijk een opbrengst van 38.070 pond honing en 1.900 pond was.

bron: Statistieke Beschrijving van Gelderland (Arnhem, 1826), blz. 298

1821

Akte van openbare verkoop, in opdracht van Otto Mennis c.s., aan Frederik Christoffel Herman de Wolff van Westeroode van de boerenhofstede De Modderbeek voor f. 2.500,-.

bron: Gemeentearchief Barneveld, Collectie eigendomsbewijzen. Archiefnummer 093, inventarisnummer 77.

1822, 5 jul.,

Tegenstelling Barneveld en Voorthuizen. Grieven en bezwaren van ingezetenen van Voorthuizen tegen het gemeentebestuur.

bron: Gemeentearchief Barneveld, Archief Gemeentebestuur 1818-1947. Archiefnummer 002, inventarisnummer 2 (Raadsnotulen (idem 4 april 1823)

1823, 13 feb.

Een groep van 60 Amsterdamse bedelaars, op weg naar de Ommerschans, "bivouakeerde vervolgens in dezen kouden winternacht onder den vreijen hemel in de Gardersche heide".

lit.: Schackmann, Wil, De bedelaarskolonie, 2013.

1824, 27 apr.,

Koninklijk Besluit waarbij Hoevelaken (voor die tijd gehorende onder de rechterlijke kantons Amersfoort en Rhenen) onder Barneveld valt.

1825

Oprichting van een Armenschool in Barneveld.

bron: Statistieke Beschrijving van Gelderland, Arnhem, 1826, blz. 534

1826

In Barneveld bevindt zich in dit jaar een leerlooierij van huiden van herten en reeën; het is de enige in zijn soort in Gelderland. Ook worden hier in dat jaar leertouwers en zeemleerbereiders aangetroffen.

bron: Statistieke Beschrijving van Gelderland. Arnhem, 1826, blz. 467, 468

1826

Te Barneveld bevond zich in dit jaar een Bank van Lening, verpacht ten voordele van de gemeentekas.

bron: Statistieke Beschrijving van Gelderland, Arnhem, 1826, blz. 535

1826, 8 mei,

Raadsbesluit inzake de toekenning van een gouden medaille aan de ambtsdokter Pieter Cornelis Canter de Munck te Barneveld.

bron: Gemeentearchief Barneveld, Archief Gemeentebestuur 1818-1947. Archiefnummer 002, inventarisnummer 2. Raadsbesluit nr. 262.

1826, 1 juni,

"Is wederom den bliksem in den toorn geslagen 's avonds om 8 uren, etc." Als gevolg van de inslag overleed drie twee dagen later Gerrit van Voorst.

bron: Gemeentearchief Barneveld, Collectie Bouwheer. Archiefnummer 263, inventarisnummer 208, "uit het aantekenboek van Groenestein."

Van Voorst, 39 jaar oud, tweede deurwaarder van het gerecht Barneveld, overleed op 5 juni 1826.

1826, 31 jul.,

Diaconie Nederlands Hervormde Kerk te Barneveld koopt tijdens een publieke veiling acht woonhuizen, schuren en erven, genaamd "Klein Voorthuizen".

bron: Gemeentearchief Barneveld, Collectie Bouwheer, Diaconie Barneveld; 42e rekening 1826.

1827, 11 apr.,

Instelling van de Schutterij bij wet. Gemeenten beneden de 2.500 inwoners kenden een rustende schutterij; die erboven een dienstdoende (2 man per 100 inwoners). De schutterijen werden bij de Landweerwet van 1901 opgeheven doch verdwenen pas in 1907.

1828

J.H. van Zuylen van Nievelt klaagt dat het erf "Blankenhoef" onder Terschuur schade lijdt door de opstuwing van 't water in de beek achter "Terschuur", in 1798 aan colonel Gelderman toegestaan."

1828

"Is de geramponeerde toorn aanbesteed om te repareren en heeft een Arnhemsche timmerman aangenomen voor f 4300,-. Toen is de "toren 8 voet afgenomen en geheel nieuw met Leijen opgedekt.

bron: Gemeentearchief Barneveld, Collectie Bouwheer. Archiefnummer 263, inventarisnummer 208, "uit het aanteeckenboek van Groenestein."

1829

Jan Geurtsen van de Veen eene school op malengrond (Appel) gesticht hebbende, verzoekt een woonhuis daaraan te mogen bouwen dat is toegestaan.

1829

Den wed. heer Dominee Morel voor de twee woningen in Klein Lunteren te Barneveld voor 't Prove-niersgesticht aangekocht en betaald f 275,-.

bron: Gemeentearchief Barneveld, Collectie Bouwheer, Diaconie Barneveld; 45e rekening 1826.

1829, 2 mei

Jan Coenraad Sweijs c.s. verkopen herenhuis Duinkerken te Barneveld aan Johannes Georg Heinrich Christiani.

1830, 21 jul.,

In het dorp Barneveld breekt brand uit in de school en het huis van Rutgers aan de latere Jan van Schaffelaarstraat te Barneveld.

bron: Gemeentearchief Barneveld, Archief Gemeentebestuur 1818-1947. Archiefnummer 002, inventarisnummer 70 (Ingekomen stukken 1830).

1830, 18 nov.,

Verslag van de burgemeester van Barneveld "wegens den uitmarsch van de mobiel verklaarde schutters van den 1sten Ban der Rustende Schutterij". Het betrof de vorming van vijf 'escouades' met een gezamenlijke sterkte van 111 schutters ten behoeve van de Tiendaagse Veldtocht tegen België. In totaal werden het uiteindelijk 154 manschappen inclusief officieren. Hoevelaken leverde nog eens 13 en Scherpenzeel 34 man. In totaal betrof het vijf vrijwilligers, 131 ongehuwde en kinderloze we-duwnaars en 18 gehuwde, kinderloze

schutters. Commandant was de voormalige kapitein van de Katwijkse schutterij: Johannes van Perzijn. 1e Ltn. Jan Wilbrink en voorts twee tweede ltns. uit Scherpenzeel: Dirk Sterk en Jan Veldhuizen.

bron: Gemeentearchief Barneveld, Archief Gemeentebestuur 1818-1947. Archiefnummer 002, inventarisnummer 70 (Ingekomen stukken 1830).

1831, 16 jul., (18.00 uur)

In Voorthuizen wordt, in een sloot of plas langs de inrit naar de boerderij "Jolenbroek" het lijk gevonden van Christoffel Nolte uit Amsterdam.

Hij was 43 jaar oud, geboren te Zaandam, weduwnaar van Margaretha Willemina Kootsenberg(?), commissionair in drogerijen en verfwaren.

De officier van Justitie uit Arnhem vroeg om nadere gegevens, o.a. hoe ver de vindplaats van de Deventerweg aflag en hoe het zolang heeft kunnen duren voor het lijk werd ontdekt.

In de overlijdensaangifte komt zijn signalement voor: lengte 1 el, 7 palmen, 2 duim en 7 strepen, rond aangezicht en voorhoofd, bruine ogen, grote gebogen neus, gewone mond, ronde kin, zwart haar en wenkbrauwen, litteken boven neus en linkeroog. Hij was gekleed in een zwarte, geklede jas, dito vest, zwarte lange broek, wit wollen kousen, hoge schoenen, ...merts hemd, rode vlaggedoek, wit Amersfoortse borstrok, wit linnen Hilversumse onderbroek en zwart zijden halsdoek.

bron: Gemeentearchief Barneveld, Archief Gemeentebestuur 1818-1947. Archiefnummer 002, inventarisnummer 71 (Ingekomen stukken 1831), akte van lijkvinding (overlijdensakte).

1831, 21 jul.,

Het huis van Jan Jansen Stomphorst in Barneveld brandt af.

NB Zelfde datum als in 1830! Fout of puur toeval?

bron: Gemeentearchief Barneveld, Archief Gemeentebestuur 1818-1947. Archiefnummer 002, inventarisnummer 71 (Ingekomen stukken 1831).

1832, 26 jul.,

Koninklijk Besluit nr. 17 houdende goedkeuring tot het voortzetten van verveningen in het jaar 1832: P. Kuit en G. van Voorthuizen, 20 roeden te Zwartebroek; B. Eikendaal, 15 roeden te Zwartebroek; G. Martensen, 1 roede te Zwartebroek; W. Blank, 8 roeden te Zwartebroek; H.A. Meernik, 8 roeden te Zwartebroek; J. Buitenhuis, 45 roeden Westerveldsche Veld; W. Santbrink, 2 roeden te Achterveld; B. Bloemendaal, 15 roeden Langelaarsche veld; J.C. van Zuylen van Nievelt, 5 roeden Westerveldsche veld; E. van Hukenhorst, 1 roede Hukenhorster veld; wed. B. Bouwheer, 2 roeden buurtschap Glinde; W. Koestapel 2 roeden, Klaarwater, Voorthuizen en H. Romijn, 5 roeden Dusschoter veld.

bron: Gemeentearchief Barneveld, Archief Gemeentebestuur 1818-1947. Archiefnummer 002, inventarisnummer 72 (Ingekomen stukken 1832).

1833, 12 feb.

Staat van de aanvragen tot vervening door ingezetenen der gemeente Barneveld voor het jaar 1833, opgemaakt door de burgemeester en goedgekeurd bij Koninklijk Besluit van 20 augustus 1838, nr. 109:

Jan Hendrik Visser, 1 roede, Den Dal in het Zwartebroeker Veld; Gijsbert Martesen, 1 roede, De Bunt in het Zwartebroeker Veld; Teunis Bouw, 1 roede, Klaarwatersche Veen; Peter Eibertsen en Gijsbert van Voorthuizen, 20 roeden in het Zwartebroek; Berend Eikendal, 14 roeden in het Schoutenveen, Zwartebroek; Willem Blank, 7 roeden in het Zwartebroek; Wouter Koestapel, 1,5 roeden in het Zwartebroek; Hendrikus Romijn, 5 roeden in het Zwartebroek; Hendrik Meernik, 7 roeden in het Lage Eind van Essen; Jan Evertsen van Butselaar, 6 roeden in het Glinder Veld; Jacob Buitenhuis, 43 roeden in het Westerveldsche veld; Jasper Hendrik van Zuylen van Nievelt, 5 roeden in het Westerveldsche Veld en Hendrik Jansen van Essen, 1 roede in Klein Bielder.

bron: Gemeentearchief Barneveld, Archief Gemeentebestuur 1818-1947. Archiefnummer 002, inventarisnummer 73 (Ingekomen stukken 1833, 1 november).

1836, 6 jul.,

Het "Heerenlogement" aan de Postweg in Barneveld (De Glind) brandt af.

1837

Gegevens over de gemeente Barneveld:

Lid Provinciale Staten Gelderland in 1837, uit de ridderschap: C.J. baron van Zuijlen van Nievelt tot den Brielert, tevens lid Gedeputeerde Staten

idem, uit de eigenerfden: H. Meij Mettenbrinck

ambtenaren Provinciaal Gouvernement, 1ste afdeling Politie, Militaire Zaken, Generale Expeditie, o.a. Jhr. G.W. baron van Zuijlen van Nievelt, buitengewoon geëmployeerde

Ridderschap Gelderland: o.a. J.H. baron van Zuijlen van Nievelt van de Schaffelaer

Ontvanger voor de directe belastingen, in- en uitgaande regten en accijnsen: T.G.P. Arnold, te Barneveld

idem H.C. Verbeek te Garderen, idem G. Wouters te Voorthuizen

Commissies ter recherche bij de directe belastingen, in- en uitgaande regten en accijnsen, commissies te voet, 1ste klasse: H. van den Brink, Barneveld

Advocaat ter rechtbank geadmitteerd: Jhr. Mr. G.W. baron van Zuijlen van Nievelt

Vrederegerecht, arrondissement Arnhem: Barneveld: Mr. J.C. Sweijns, vrederechter, H.M.

Mettenbrinck, griffier; H. Peterman, deurwaarder

Gerechtsdienaren: A. Evers te Voorthuizen;

Distributiekantoren der posterijen in: Barneveld, Voorthuizen; idem paardenposterij: W. Wilbrink te Voorthuizen

notarissen in het arrondissement Arnhem: Barneveld: H.M. Mettenbrinck; H.G. van Dijk te Voorthuizen

Mobiele Schutterij, 2e Bat. 4e Cie.: Barneveld, Hoevelaken en Scherpenzeel, kapt. W. Gerritsen (5e Cie. Ede, kapt. C.G. van Steenhoven Maarschalk; 1e lt. J.P. Bronsveld; 2e lt. H.J. Ardesch van Hamel.

Rustende schutterij: 1e afd. 2e Bat. 2e Cie: Barneveld, Hoevelaken, Scherpenzeel
lit.: Provinciale Almanak van 1837.

1837, 17 apr.,

Aankomst burgemeester G.W. Baron van Zuylen van Nievelt, 1837. Gewassen pentekening in grijs en bruin, 150 x 253 mm. "De nieuwe Burgemeester van Barneveldt word ontvangen op den Schaffelaer. 17 April 1837". Linksonder gesigeneerd P.v.Z. (?), Particulier bezit.
bron: Gemeentearchief Barneveld, THA, reproductie.

1838

Torensplits Nederlands Hervormde kerk te Kootwijk verlaagd.

1841

De gebroeders Mettenbrinck schenken aan de Nederlands Hervormde kerk te Barneveld een zilveren doopbekken en een kan.

bron: Gemeentearchief Barneveld, archief Nederlands Hervormde Gemeente Barneveld.
Archiefnummer 158, inventarisnummer 239.

1841, 1 okt.,

Bij kennisgeving van de districtscommissaris van Veluwe, d.d. 1 oktober, nr. 1508, mr. C.A. Nairac tot burgemeester van Barneveld benoemd.

1841, 12 okt.,

Installatie burgemeester mr. C.A. Nairac van Barneveld.

1841, 24 dec.,

Aegidius Cornelis Haanschoten, bode bij het gemeentebestuur van Barneveld aangesteld tot opzichter over de gemeente-eigendommen tegen een salaris van f 50,-.

1842, 1 jan,

Bevolking van de gemeente Barneveld: 5.258 personen.

1842, 24 sep.,

Voorstel tot bevaarbaarmaking van de Modderbeek.

1842, 6 okt.,

De kerkenraad verzocht de notarissen in Barneveld om in hun kantoor een collectiebus voor de armen te plaatsen zoals dat ook door de overleden notaris Harmanus Meij Mettenbrinck (1814-1842) was geschied.

bron: Gemeentearchief Barneveld, archief Nederlands Hervormde Gemeente Barneveld. Archiefnummer 158, inventarisnummer 2

1843, 11 feb.,

Jan Coenraad Sweijs kreeg bij besluit van Z.M. d.d. 19 december 1842, nr. 58, eervol ontslag als gemeentesecretaris, burgemeester C.A. Nairac wordt vervolgens tevens tot gemeentesecretaris van Barneveld benoemd.

1844, 1 jun.,

Mevr. J.E.S. Broedelet krijgt toestemming om in Barneveld een dag- en kostschool voor jonge juffrouwen te stichten.

1844, 20 apr.,

Raadsbesluit m.b.t. kindermoord door de dagloonster Helena (Leentje) Stomphorst, nr. 454. Het ging hierbij om een naamloos gebleven dochtertje, geboren en om het leven gebracht op 7 februari 1844 te Barneveld. De vader was Hendrik Gooszen Bijschoten, geboren op 3 juli 1779 te Ede (Otterlo), zoon van Goosen Hendriksen Bijschoten en Maartje Evers. Hendrik overleed op 57-jarige leeftijd, op 3 januari 1842 te Barneveld. Uit het huwelijk, gesloten te Barneveld op 8 oktober 1824, werd nog een zoon, Jan, geboren. Deze zou, ongehuwd, boerenknecht en 28 jaar oud, op 16 oktober 1852 te Barneveld overlijden. Helena Stomphorst werd op 17 juli 1799 in Ede geboren als dochter van Jan Hendrikse Stomphorst en Grietje Riksen.

bron: Gemeentearchief Barneveld, Archief Gemeentebestuur 1818-1947. Archiefnummer 002, inventarisnummer 3.

1844, 10 aug.,

Brief aan Minister van Binnenlandse Zaken om voor Barneveld dat nog geheel van andere plaatsen ligt afgesloten een harde of waterweg te krijgen.

1845, 3 jan.,

"Het den 20 Maart 1812 ontslapen Dep. [Barneveld] der Maatschappij tot Nut van 't Algemeen weer opgerigt. 22 leden".

bron: Gemeentearchief Barneveld, Collectie Bouwheer. Archiefnummer 263, inventarisnummer 29.

1845, 19 feb.,

Oprichting Spaarbank 1845 door Departement Barneveld van de Maatschappij tot Nut van 't Algemeen.

bron: Gemeentearchief Barneveld, Collectie Bouwheer. Archiefnummer 263, inventarisnummer 29.

1845, 19 feb.,

Oprichting leesbibliotheek door Departement Barneveld van de Maatschappij tot Nut van 't Algemeen

bron: Gemeentearchief Barneveld, Collectie Bouwheer. Archiefnummer 263, inventarisnummer 29.

1846, 7 apr.,

Gemeenteraad van Barneveld besluit f 20,- per jaar bij te dragen in het tractement van een 'zandveldwachter', die moet toezien op de maatregelen ter beteugeling van de zandverstuivingen op de Veluwe.

bron: Gemeentearchief Barneveld, Archief Gemeentebestuur 1818-1947. Archiefnummer 002, inventarisnummer 3.

1846, 7 jul.,

Besloten de kostschool te Barneveld te vergroten en er een verdieping op te zetten. Kosten worden begroot op f 556,-. Kapteyn zal f 250,- bijdragen.

1846, 29 dec.,

Instelling Commissie tot bevordering aanleg grindweg van Ede naar Barneveld in hotel "De Posthoorn" te Ede. Namens Barneveld hadden hierin zitting C.A. Nairac, W. Wilbrink en H. van Thiel.

lit.: Aanleg en beheer van de grindweg van Ede naar Barneveld (1845-1881). in: De Zandloper, 1998-4, blz. 6-12.

1847, 27 jul.,

Verzoek van Van Zuijlen toegestaan langs "De Schaffelaar" te Barneveld de wegen naar Voorthuizen en Kootwijk te verleggen en het zogenaamde Wesselse Voetpad te verleggen naar de nieuwe weg.

1848, juli,

Begin juli kwam de grindweg Ede-Barneveld gereed.

lit.: Aanleg en beheer van de grindweg van Ede naar Barneveld (1845-1881). in: De Zandloper, 1998-4, blz. 6-12.

1848, 1 aug.,

De moeder van het armgesticht (Het Gasthuis) te Barneveld wordt door de kerkenraad ontslagen. Zij werd ervan beschuldigd dat zij "in ontuchtige verkeering met een der besteedelingen leefde". De betreffende bestedeling moest al per 4 mei van dat jaar het gebouw verlaten.

bron: Gemeentearchief Barneveld, archief Nederlands Hervormde Gemeente Barneveld. Archiefnummer 158, inventarisnummer 2. Notulen kerkenraad (4 mei 1848)

1848, 16 nov.,

Verzoek mevrouw Schimmelpenninck om Hoevelaken en Scherpenzeel met Barneveld te verenigen.

bron: Notulen gemeenteraad van Barneveld, d.d. 16 november 1848, nr. 601 (folio 538) Gemeentearchief Barneveld, Archief Gemeentebestuur 1818-1947. Archiefnummer 002, inventarisnummer 3.

1848, 28 dec.,

Oprichting herhalingschool door het Departement Barneveld van de Maatschappij tot Nut van 't Algemeen.

1849

Verlegging van de latere Stationsweg (Barneveld – Voorthuizen) ter hoogte van het toen nog te bouwen huis "De Schaffelaar" te Barneveld.

1849, 18 jan.,

Voorstel van Gedeputeerde Staten van Gelderland om Hoevelaken en Scherpenzeel met Barneveld te verenigen.

bron: Notulen gemeenteraad van Barneveld, d.d. 18 januari 1849, nr. 1. Gemeentearchief Barneveld, Archief Gemeentebestuur 1818-1947. Archiefnummer 002, inventarisnummer 3; Provinciaal Blad van Gelderland, No.124, inzake Besluit van 16 december 1848, no. 34. NB Inwoneraantallen op dat moment: B: 5553; S. 1235 en H. 722.

1849, 26 jan.,

Voetpad no. 4 op de legger van Pothoven tot Plantage in Barneveld gedeeltelijk opgeheven.

1849, 5 jul.,

"In deze dagen is aan het huis van onzen oudste predikant bezorgd een geschenk voor het Avondmaal bestaande in een Damast tafelkleed met dito drie servetten met een briefje van den wed. Sweijs die sedert vele jaren eene inwonster in deze gemeente dit geschenk tot eene gedachtenis aanbied, - met belangstelling en blijdschap is deze gift ontvangen en eene

commissie van kerkenraadsleden en kerkvoogden heeft zich naar de achtingswaardige vrouw begeven om haar den dank der gemeente te brengen. Het geschenk dat in een daartoe vervaardigd kistje gezonden is, zal bij de administrerend kerkvoogd in bewaring blijven." nb. Betreft Grote Kerk te Barneveld.

bron: Gemeentearchief Barneveld, archief Nederlands Hervormde Gemeente Barneveld. Archiefnummer 158, inventarisnummer 2.

1849, 13 aug.,

Oprichting tekenschool door het Departement Barneveld van de Maatschappij tot Nut van 't Algemeen.

1849, 8 sep.,

Verzoek van J. Zevenberg te Terschuur toegestaan op aldaar een bijzondere school der 2e klasse op te richten. NB Adres daartoe dateerde van 2 maart.

1850, 1 apr., (Paasmaandag)

De Barneveldse brandweer assisteerde bij een grote brand in Lunteren waarbij twintig huizen aan de Dorpsstraat, een hooiberg, twee korenbergen, een boomgaard en drie varkens verbrandden. "Op Paaschmaandag, zijnde den 1 April 1850 is door het onvoorzigtig afsteken van vuurpijlen brand ontstaan in een der koorbergen van de Erven van Wouter Floor, welke brand met eenen droogen Z.o. sterken wind dadelijk op een tweeden en derden berg (welke aan het zoogenaamde Engsteegje stonden) oversloeg, en vervolgens alle huizen onder wind in vlam zette; waardoor aan die zijde vijf en vervolgens aan de overzijde zeventien huizen afbrandden, zoodat zes en dertig gezinnen zonder huisvesting waren."

bron: Arnhemsche Courant, 4 apr 1850; e.a.

1850, 30 nov.,

Op de 2e en 3e donderdag in april een vette hamelmarkt te Barneveld ingesteld.

1851, 11 mrt.,

Boekhandelaar P. Andreae Menger te Barneveld verkoopt de bibliotheek van wijlen mr. A. van Halmael jr. In de catalogus komen in de rubriek "varia" op blz. 55 onder nr. 49 acht grote ramen van elk 30 ruiten voor waarop fraai geschilderde (familie)wapens uit 1620 waren afgebeeld waaronder dat van de familie Hobbema. De kist met ruiten werd gekocht door W. Eekhof, boekhandelaar te Leeuwarden en zou daarna in het Fries Museum zijn terechtgekomen.

bron: De Navorscher, jrg. ..., blz. 313

1851, 17 mrt.,

De uit Hoogland afkomstige daghuurder Albert Beukhof bezocht de markt in Barneveld. Hij ontmoette, in beschonken toestand, 's avonds de blinde Henk van Zomeren, die samen met diens neef Jakob een wandelingetje maakte. De laatste groette Beukhof waarop de blinde zijn neef vroeg wie hij groette. Daarop zei Beukhof "Ik ben een Hooglander, als je wat van mij hebben wilt, kunt ge het krijgen". De blinde maar behendige Henk gaf daarop Beukhof een mep met zijn stok onder de woorden "dat hij wat om de Hooglanders lachte". Albert trok zijn mes en stak op de beide Barnevelders in. Henk van Zomeren liep een wond in zijn linkerdijs op. De slagader werd geraakt en binnen enkele ogenblikken was Van Zomeren dood. Bij arrest van het Provinciaal Gerechtshof van Gelderland werd Beukhof veroordeeld tot de staf "van het zwaaien met het zwaard over het hoofd" en zes jaar tuchthuis.

bron: Staats Evers, mr.J.W., Lijfstraffelijke regtspleging in Gelderland (enz.). Arnhem, 1859, blz. 224-225. NB Het slachtoffer was Hendrikus van Zomeren, geboren te Barneveld, 33 jaar oud, zoon van Evert Hendriksen van Zopmeren en Gijsbertje Hendriks van Someren, dagloner van beroep, gehuwd met Gerritje van Harten.

1851, 17 dec.,

(nr. 111, 2e afd.) Brief van de minister van binnenlandse zaken, waarin deze de wens te kennen gaf enkele kleinere gemeenten te willen verenigen "waar dit doelmatig geschieden kan." Daaraan hebben wij bij besluit van den 24sten dezer maand voldaan. Uit hoofde van hare ligging, geringere grootte en minder talrijke bevolking, scheen het ons toe, dat in de eerste plaats in aanmerking moest komen het vereenigen der gemeenten: (...) Hoevelaken met Barneveld."

1852, 1 apr.,

Eerste steenlegging van het huis "De Schaffelaar" te Barneveld. De eerste steen is een gewone baksteen met de inscriptie: "18 1/4 52 J.H.Br.V.Z."

1852, 15 jul.,

Begin der weekmarkten in het dorp Barneveld. Het voorstel werd gedaan door wethouder Wilbrink op 8 mei. Gedeputeerde Staten van Gelderland keurde het besluit op 14 juni 1852 goed.

1852, 5 aug,

"Het onweder vernietigde den korenmolen en een paar daarbij gelegen woningen te Garderen, en aan den ijver der ingezetenen zij dank geweten dat het dorp voor grooter onheil werd bewaard. Dit had den 5 Aug(ustu)s 1852 plaats." Het was een rietgedekte, achtkantige molen op een stenen voetstuk. De nieuwe stenen molen werd gebouwd door Susan uit Deventer voor f 8.000,-. Voor de oude molen zou hij f 5.700,- hebben betaald.

bron: Gemeentearchief Barneveld, Collectie Bouwheer. Archiefnummer 263, inventarisnummer 454

1852, 11 sep.,

Legging eerste steen nieuwe molen te Garderen.

1853, 24 feb.,

Besluit genomen om zilveren keten met gemeentewapen voor de burgemeester aan te schaffen.

1853, 3 mrt., (woe)

Ingebruikname van de nieuwe molen in Garderen.

1853, 28 apr.,

Besluit de oprichting van een bewaarschool te Barneveld goed te keuren.

1853, 30 apr.,

Aankoop perceel tuingrond aan de Jan van Schaffelaarstraat te Barneveld door de kerkmeesters A. Cohen en E. Marcus t.b.v. de bouw van een synagoge voor f. 150,-. lit.: Brons, E., De Joodse samenleving in Barneveld. in: Oud Barneveld, nr. 26, blz. 71.

1854, 6 dec.,

Besluit om de Nederlands Israëlitische Gemeente te Barneveld vergunning te verlenen voor de bouw van een synagoge.

1855, mrt,

Watersnood in de gemeente Ede. Barneveld neemt in elk geval 195 Edenaren op. Deze ontvingen voedsel en onderdak bij de boeren en kleding van de dorpelingen. Speciaal hiervoor werd een Commissie van de Watersnood benoemd.

bron: Gemeentelijk jaarverslag 1855 (Gemeentearchief Barneveld, Archief Gemeentebestuur 1818-1947. Archiefnummer 002, inventarisnummer 623); zie ook 'verzonden stukken' 1855, 28 juni, rapportage met als trefwoord 'laster'(Gemeentearchief Barneveld, Archief Gemeentebestuur 1818-1947. Archiefnummer 002, inventarisnummers 440 en 441)

1855, 30 aug.,

Voor de bevolking van Barneveld bestond de gelegenheid om voor f.1,- de nieuwe synagoge aan de Catharinastraat (thans Jan van Schaffelaarstraat) van binnen te bekijken.

1855, 31 aug.,

Inwijding synagoge aan de Catharinastraat (Jan van Schaffelaarstraat) te Barneveld. Het gebouw, in Byzantijnse stijl opgetrokken, kostte f. 4.500,-.

lit.: Brons, E., De Joodse samenleving in Barneveld. in: Oud Barneveld, nr. 26, blz. 71.

1857

Standerdmolen in Kootwijkerbroek door zware storm beschadigd. Vervanging noodzakelijk. Eigenaar Teunis van Zomeren liet door een molenmaker uit Deventer een stellingmolen bouwen.

bron: Gemeentearchief Barneveld, Collectie Bouwheer. Archiefnummer 263, inventarisnummer 526.

1857, 3 aug.,

Plechtige opening van de Bewaarschool te Barneveld.

1858, 17 jun.,

"Met een geweldig onweer, vergezeld met hagel en een orkaan is de oude standaard windkorenmolen te Voorthuizen omgewaaid, de molenaar Frans van den Broek, die in de molen werkzaam was, ging mede naar beneden, zonder zich te bezeeren".

bron: Gemeentearchief Barneveld, Collectie Bouwheer. Archiefnummer 263, inventarisnummer 754.

1859

Aan de achterzijde van de kerk van Garderen is aan de buitenkant een steen aangebracht met het volgende opschrift: "Deze kerk/ gesticht 1050 – afgebrand 1571 / herbouwd 1573 is vernieuwd 1859 / onder / L.G.A. graaf van Limburg Stirum / Pres. van het prov. college / en onder de kerkvoogden en notabelen / H.F. Nijhof / Dr. A.D. Huysman / E.F. Pater / E. van 't Meer R. van de Maat J. Bouwman / D. van de Goot T. van Zomeren E.S. Pater / J.W. van Essen A. van Essen J.H. Geselschap V.D.M./

1859, 4 apr.,

Bij de afbraak van de oude St.Gangulphuskerk in Garderen wordt een metalen Christus-beeldje uit de 13de, begin 14de eeuw gevonden. Later kwam het beeldje in bezit van het Veluws museum "Nairac". Het werd in 1978 ontvreemd.

1859, 1 sep.,

Heroprichting van de waag te Barneveld.

1860, 12 jan.,

Raadsbesluit nr. 475 inzake bepaling grenzen: "De grenzen van het dorp Barneveld zijn: de gracht van den Schaffelaar, Drostendijk, vandaar in de rigting van den ouden Lunterschen weg langs Dorpwijk, den Kooterweg, den straatweg tot aan den weg langs oud-Barneveld, de Zandsteeg, den Grindweg tot aan de Oostersteeg, vandaar langs de Vaarstersteeg tot aan de gracht van Schaffelaar." "De buurschappen Esveld, Glind, Kallenbroek worden behouden, zoo als die thans zijn; in de om-schrijving van het overig gedeelte der gemeente komt geene verandering."
bron: Gemeentearchief Barneveld, Archief Gemeentebestuur 1818-1947. Archiefnummer 002, inventarisnummer 4.

1860, 7 apr.,

Coenraad Jan van Zuylen van Nievelt legt in Barneveld de eerste steen van de straatweg naar Voorthuizen.

1860, 28 apr.,

Anna Nairac, dochter van burgemeester mr. C.A. Nairac, legt de eerste steen van het nieuwe raadhuis aan de Nieuwstraat te Barneveld.

1860, 23 & 24 mei,

Inspectiereis door de Commissaris des Konings in de provincie Gelderland, Graaf van Limburg Stirum, door de gemeente Barneveld.
bron: Gemeentearchief Barneveld, Archief Gemeentebestuur 1818-1947. Archiefnummer 002, inventarisnummer 628, jaarverslag gemeente Barneveld 1860.

1861

In de maanden april, mei en november verdiende G. van de Koot uit Garderen telkens een gulden omdat hij een emmer uit de put haalde.
bron: Gemeentearchief Barneveld Vernietigde bijlagen van de gemeenterekening over dat jaar.

1861, 21 feb.,

Koning Willem III verleent aan Jasper Hendrik baron van Zuylen van Nievelt vergunning tot het oprichten van een gasfabriek op een strook grond buiten het dorp Barneveld, gelegen tegenover "De Blauwe Schuur".

1861, 14 aug.,

Raadsbesluit nr. 529, goedgekeurd bij Koninklijk Besluit van 25 oktober 1861, om het wapen van de familie Van Zuylen van Nievelt, uit dankbaarheid voor de vele goede werken in Barneveld verricht, aan het gemeentewapen toe te voegen.

bron: Gemeentearchief Barneveld, Archief Gemeentebestuur 1818-1947. Archiefnummer 002, inventarisnummer 629, jaarverslag gemeente Barneveld 1861

1861, 12 okt.,

Laatste vergadering van de gemeenteraad van Barneveld in het gebouw aan de Langstraat.

1861, 11 dec.,

Eerste vergadering van de gemeenteraad in het nieuwe raadhuis aan de Nieuwstraat te Barneveld.

1862

Vondst in Uddel van ± 200 zilveren munten uit de periode 138-164 na Chr.

bron: Byvanck, A.W., Excerpta Romana III, Leiden, 1947.

1862, 5 jan.,

Vorst: loodgieter W.A. Westerveld te Barneveld wordt betaald voor het ontdooien van de pompen bij Mettenbrinck, Van Borssele, en De Kroon.

bron: Gemeentearchief Barneveld, Archief Gemeentebestuur 1818-1947. Archiefnummer 002, inventarisnummer 868.

1862, 12 jan.,

Vorst: loodgieter W.A. Westerveld te Barneveld wordt betaald voor het ontdooien van de pomp bij Schimmel. Idem pomp bij Davids op 19 januari.

bron: Gemeentearchief Barneveld, Archief Gemeentebestuur 1818-1947. Archiefnummer 002, inventarisnummer 868.

1862, 3 apr.,

B. van de Pol, K. Koetsveld en hun vrouwen, Lijsje Schipbroek, echtgenote van Berend van de Pol en Cornelisje Schipbroek, echtgenote van Klaas Koetsveld, werden in Arnhem tot de doodstraf veroordeeld wegens vergiftiging met luciferkoppen van hun vader, respectievelijk schoonvader, de 75-jarige Evert Schipbroek te Kootwijkerbroek.

bron: Gemeentearchief Barneveld, Archief Gemeentebestuur 1818-1947. Archiefnummer 002, inventarisnummer 630, jaarverslag gemeente Barneveld 1862

1862, 23 aug.,

Besluit van de gemeenteraad van Barneveld, nr. 571, waarbij het oude raadhuis aan de Langstraat wordt overgedragen aan het Departement Barneveld van de Mij. tot Nut van 't Algemeen.

1862, 26 nov.,

Oprichting van de gereformeerde jongelingsvereniging "Philippenzen 4:8" te Voorthuizen.

1863, 4 feb.,

"Vreemde groote vuurbal van het noorden naar het zuiden".

bron: Gemeentearchief Barneveld, Familiearchief Bouwheer. Archiefnummer 189, inventarisnummer 22.A Notitieboekje Hendrik Bouwheer, gemeentebode en amateurhistoricus.

1863, 17 nov.,

Grote herdenking van het feit dat Barneveld in 1813 werd bevrijd: "Algemeen feest, overal vlaggen met oranje wimpels en verscheidene eerebogen. M.J. Top als voor 50 jr. brengt de vlag op den Toren onder geleide van het Harmoniecorps en het zingen van vaderlandsche liederen. Ds. van Toorenenbergen spreekt in de kerk naar aanleiding van Psalm 124:7,8. 's Middags optogt kinderen armenschool met vlaggetje en worden daarna in het Nutsgebouw door Dr. van Maanen onthaald op een broodje en een footje. Het Harmoniecorps houdt een optogt door 't dorp gevolgd door eene tallooze schare; ten 3 ure optogt door 't dorp met al de schoolkinderen en de jongens van 't kostschool in prachtig costuum. Het Gasthuis ruim bedeed met brood, koffij, kaas enz. 's Avonds weer optogt door 't dorp met Harmonie en volk. Het dorp was fraai geillumineerd."

bron: Gemeentearchief Barneveld, Collectie Bouwheer. Archiefnummer 263, inventarisnummer 29.

1864

Vondst in Uddel van vijf gouden munten uit de periode 350-353 na Chr.

bron: Byvanck, A.W., Excerpta Romana III, Leiden, 1947.

1864, 15 apr.,

Te Kootwijk nieuwe pastorie (het "Hooghuis") gebouwd. De eerste steen werd op 15 april 1864 gelegd door H.M.B. Wentink, zoon van de toenmalige predikant Matthuijs Jan Wentink die van 1860-1866 in Kootwijk stond. Deze steen is thans (2004) aangebracht in de schouw van de lounge van hotel-café-restaurant "'t Hilleetje" aan de Brink te Kootwijk.

bron: Gemeentearchief Barneveld, Collectie Bouwheer. Archiefnummer 263, inventarisnummer 29.

1864, 19 nov.,

Overlijden gemeente-ontvanger Mor Aricus van den Ham.

1866, 18 mrt.,

Inwijding nieuw kerkgebouw van de Ned. Herv. gemeente te Voorthuizen door ds. Mense, tekst Johannes 10:22.

bron: Gemeentearchief Barneveld, Collectie Bouwheer. Archiefnummer 263, inventarisnummer 29.

1866, 25 mrt.,

Afscheid ds. Mense te Voorthuizen.

bron: Gemeentearchief Barneveld, Familiearchief Bouwheer. Archiefnummer 189, inventarisnummer ? (dagboekjes).

1866, 9 mei,

Toren te Garderen door de bliksem getroffen.

bron: Gemeentearchief Barneveld, Collectie Bouwheer. Archiefnummer 263, inventarisnummer 29.

1866, 1 nov.,

Oprichting Chr. Jongelingsvereniging te Barneveld.

bron: Barneveldsche Courant 1 november 1889 (ontbinding) * november 1889 (heroprichting)

1867, 16 jan.,

Overlijdensdatum Klaas van Essen, schaapherder te Garderen, vertrouweling van de prinsen van Oranje. Kreeg later grafzerk nabij de kerk te Garderen.

1867, 21 aug.,

Het zogenaamde "Trossenhuis" (ook wel ten onrechte Drostenhuis genoemd) aan de Amersfoortsestraat te Barneveld afgebrand.

bron: Gemeentearchief Barneveld, Collectie Bouwheer. Archiefnummer 263, inventarisnummer 29; idem, Familiearchief Bouwheer. Archiefnummer 189, inventarisnummer ? (dagboekjes).

1868, 28 jul.,

De brandweer van Barneveld assisteerde die van Lunteren bij een brand op het landgoed "Dennenbroek". Hierbij gingen de boerderij t.g.v. blikseminslag en een vierroedige hooiberg,

150 vim koren, hooi, gereedschap en 13 varkens verloren. Rundvee en paarden konden worden gered.

1868, 14 aug.,

Door een grote uitslaande brand worden twee woningen in het dorp Barneveld in de as gelegd.

Volgens de ingekomen stukken gingen de inboedels van deze huizen en nog goederen van twee andere inwoners verloren. Dit waren: weduwe A. Bosman, H.M. Willemars, Johannes H, Gieling, J.W. Bosman.

1868, 14 dec.,

Burgemeester C.A. Nairac krijgt per 1 januari 1869 eervol ontslag als gemeentesecretaris van Barneveld. A. van den Bogert wordt als zijn opvolger benoemd.

1870, 23 jun.,

Om 18.00 uur slaat de bliksem in de kerktoren te Barneveld. Er ontstaat een begin van brand maar dankzij snelle hulp wordt deze geblust; bijna geen schade (f 60,21 aan blussers uitgekeerd, verzekering betaald f 221,- uit).

bron: Gemeentearchief Barneveld, Collectie Bouwheer. Archiefnummer 263, inventarisnummer 29; idem, Familiearchief Bouwheer. Archiefnummer 189, inventarisnummer 20.

1870, 1 jul.,

Opening eerste Barneveldse apotheek door C.J. Schuld.

bron: Gemeentearchief Barneveld, Archief Gemeentebestuur 1818-1947. Archiefnummer 002, inventarisnummer 110, ingekomen stukken 1870 , 1 juli, (nr. 122)

1870, 1 aug.,

De bliksem slaat in de kerktoren van Kootwijk. Weinig schade (f46,60) welke door de verzekering werd gedekt.

bron: Gemeentearchief Barneveld, Archief Gemeentebestuur 1818-1947. Archiefnummer 002, inventarisnummer 5. Raadsnotulen d.d. 11 augustus 1870, nr. 902; idem, Familiearchief Bouwheer. Archiefnummer 189, inventarisnummer 20. (Op deze dag moet het ook bij Kapteijn in Barneveld zijn ingeslagen)

1870, 29 dec.,

Raadsnotulen, nr. 926: "De voorzitter deelt mede dat door burgemeester en wethouders een voorstel zal worden gedaan om een gedenksteen in de toren te plaatsen, vermeldende de daad van Jan van Schaffelaar." NB Betreft toren Nederlands Hervormde kerk te Barneveld.

bron: Gemeentearchief Barneveld, Archief Gemeentebestuur 1818-1947. Archiefnummer 002, inventarisnummer 5.

1871

In de tuin van het "Trossenhuis" te Barneveld werd bij de afbraak van het gebouw in 1871 door enkele arbeiders een pot met 2023 gouden munten gevonden. De munten dateerden uit de periode 1433-1546. De verkoop ervan in 1912 bracht f. 7.462,26 op. Op de plek waar dit gat gegraven werd moest een regenput worden gemetseld.

lit.: Barneveldsche Courant, Crebolder, Gerjan, Muntvondsten in de gemeente Barneveld. in: Barneveldse Krant, 28 maart 1981

1871, 26 jul.,

Brief van de kerkvoogden en notabelen van de Nederlands Hervormde kerk in Garderen aan de burgemeester van Barneveld waarin wordt meegedeeld dat zij van kerkvoogd T. van Zomeren een begraafplaats ten geschenke gekregen hebben onder voorwaarde dat een door een kennelijk teken afgebakend gedeelte daarvan ter beschikking van de gemeente is en blijft.

bron: Gemeentearchief Barneveld, Archief Gemeentebestuur 1818-1947. Archiefnummer 002, inventarisnummer 111, Ingekomen stukken 1871 (nr. 133).

1871, 29 sep.,

Eerste (proef)nummer Barneveldsche Courant.

1871, 12 okt.,

Dertigjarig ambtsjubileum burgemeester mr. C.A. Nairac.

bron: Barneveldsche Courant, 13 oktober 1871

1872

"Vaderlandsche Oudheden. Van Mr. C.A. Nairac, burgemeester van Barneveld, ten geschenke de volgende voorwerpen onder Garderen gevonden: eene fraaije vuursteen pylspits, drie barnsteen kraaltjes en een aantal andere van glas en pate in verschillende kleuren; een bronzen beslagstukje met ring; ook eenige scherven van potten van gebakken aarde, van onderscheiden gehalte, sommige met ingedrukte versieringen en daarbij gevonden beenderen uit den Beumelerberg en de Zevenbergen bij Garderen afkomstig. Insgelijks ten geschenke, van H. Bouwheer, ambtsbode te Barneveld: drie vuursteen pylspitsen, waaronder eene zeer fraaije door hem in de stuifzanden tusschen Stroe en Vossen gevonden."

bron: "Het Rijksmuseum van Oudheden en het Rijks Ethnographisch Museum te Leiden, gedurende het jaar 1872, blz. 6-7

1872, 12 jan.,

Notaris van Heyst verkoopt "de Briellaerd" te Barneveld voor afbraak.

bron: Barneveldsche Courant, 12 januari 1872

1872, 16 jan.,

Instelling van een postbodedienst voor de buurschappen Stroe, Essen, Garderbroek en Kootwijkerbroek.

bron: Barneveldsche Courant, 12 januari 1872.

1872, 2 feb.,

Te koop afbraak van "De Briellaerd" te Barneveld.

bron: Barneveldsche Courant, 2 februari 1872

1872, 12 dec.,

Raadsbesluit nr. 1023: " wordt ter sprake gebracht de wenschelijkheid 1. Van politiematregelen op het rijden met velocipèdes, uit aanmerking der menigvuldige ongelukken die door het schrikken van paarden worden veroorzaakt" (zie ook 6 maart 1873).

bron: Gemeentearchief Barneveld, Archief Gemeentebestuur 1818-1947. Archiefnummer 002, inventarisnummer 5, raadsbesluiten en -notulen 1872.

1873

In 1873 werd een van de in Amersfoort uitgegeven kranten in Barneveld gedrukt.

bron: Archief Eemland, Amersfoortsche Courant

1873, 21 feb.,

Brievengaarder Blokhuis te Barneveld viert 25-jarig ambtsjubileum.

bron: Barneveldsche Courant, 28 februari 1873.

1873, 6 mrt.,

Raadsbesluit "... evenzoo zijn voorstel om velocipèdes aan politiematregelen te onderwerpen, met dien verstande dat de berijder van dergelijk voorwerp verplicht zal zijn stil te houden wanneer het een rij- of voertuig tegenkomt." (zie ook 12 december 1872).

bron: Gemeentearchief Barneveld, Archief Gemeentebestuur 1818-1947. Archiefnummer 002, inventarisnummer 5, raadsbesluiten en -notulen 1873

1873, 21 mrt.,

Verkoop materiaal afbraak "de Briellaerd" te Barneveld.

bron: Barneveldsche Courant, 21 mrt 1873

1873, 16 mei,

De gemeenteraad neemt het besluit om op de (Oude) Algemene Begraafplaats aan de Kallenbroekerweg te Barneveld een lijkenhuis te laten bouwen.

1873, 28 jun.,

In de buurtschap De Glind brandde een woning met inboedel, schuur en berg af. Hierbij kwam tevens een geit om. De niet tegen brand verzekerde panden waren in brand gestoken door de krankzinnig geworden eigenaar: Gijsbertus van der Horst.

bron: NRC, 29 juni 1873

1873, jul.,

De zogenaamde 'stinksloot' langs de Nieuwstraat te Barneveld gedempt.

bron: Gemeentearchief Barneveld, Collectie Bouwheer. Archiefnummer 263, inventarisnummer 29

1873, 19 okt.,

Afscheid ds. A. Couvée.

bron: Barneveldsche Courant, 24 oktober 1873.

1873, 21 nov.,

J.R. van Maanen te Barneveld viert zijn 50-jarig artsenjubiläum.

bron: Barneveldsche Courant, 21 november 1873

1874

In Kootwijk wordt op een grondstuk, de "Kerkendel" geheten, met andere brokken van Germaansch vaatwerk, een Saksische urn opgegraven, 1/2 meter hoog en 1/3 meter breed.
lit.: Nairac, C.A., Een oud hoekje der Veluwe, blz. 43.

1874

Grondboring voor het Gemeentehuis van Barneveld. N.b. Naar aanleiding van slaan bron Nortonpomp). Rapportage: I. 9,65 m + AP – 8,65 m – AP. Zeer fijn en fijn zand afwisselende, soms met een weinig grof; II. 8,65 – 14,15 m. lichtgrijze klei; III. 14,15 – 17,8 m. fijn zand met schelpgruis. Eemstelsel; IV. 17,8 – 28,75 m. fijn zand; V. 28,75 – 30,6 m. lichtgrijze klei; VI. 30,6 – 36,1 m. fijn zand met eenig grof.

bron: Lorié, J., De geologische bouw der Geldersche Vallei, benevens Beschrijving van eenige nieuwe Grondboringen. Amsterdam, 1906 (overdruk KAW)

1874, 24 feb.,

Er komt in Nederland een telegram binnen van generaal Van Swieten: "de Kraton is ons" (Atjeh-oorlog). Barneveld vlagt...

bron: Gemeentearchief Barneveld, Collectie Bouwheer. Archiefnummer 263, inventarisnummer 29

1874, mei,

Feest in Barneveld t.v. 25-jarig jubileum ZM koning Willem III.

lit.: Gram, J., Gedenkschrift van de feesten in Mei 1874 ter gelegenheid van het vijftienvig jarig jubilé der inhuldiging van Z.M. koning Willem III. in: Bijdr. en Meded. Gelre, 1911, XIV, blz.

1874, 14 sep.,

Te Barneveld overlijdt de arts Johannes Wilhelmus Loggen.

bron: Barneverldsche Courant, 25 september 1874

1875

Jaartal op een klok in de toren der Nederlands Hervormde Kerk te Barneveld. De klok, gegoten door A.H. van Bergen in Heiligerlee, had een middellijn aan de slagrand van 1.18 cm en droeg het opschrift: "Mr.C.A. Nairac Burgemeester. H. van Ham en W. Wilbrink, Wethouders te Barneveld 1875."

bron: Opname door J.v.d.Broek tijdens de Tweede Wereldoorlog.

1875, 4 jun.,

G.M. Kap viert 40-jarig ambtsjubileum als nachtwacht.

bron: Barneveldsche Courant, 4 en 11 juni 1875

1875, 12 okt.,

Namens Burgemeester en Wethouders wordt voorgesteld eene bijdrage toetestaan tot het doen van opnemings en waterpassing voor een spoorweg van Station Barneveld naar Rosande (=polder ten zuidoosten van Oosterbeek, waar de spoorlijn Arnhem-Nijmegen de Rijn kruist), welke lijn in de secties der 2e kamer ter sprake is gebracht; dat, mogten die gelden later blijken, zonder goeden uitslag te zijn uitgegeven, dit om het gering bedrag niet in verhouding staat tot de schade die geleden zou worden door eene verzuimde poging tot welslagen.

Wordt goedgevonden

1. Tot het doen van opnemings en waterpassing voor een spoorweg van Station Barneveld naar Rosande eene bijdrage van f 100,- toetestaan.
2. De raden der gemeenten Ede en Renkum te verzoeken gelijke som beschikbaar te stellen.

bron: Gemeentearchief Barneveld, Archief Gemeentebestuur 1818-1947. Archiefnummer 002, inventarisnummer 5, notulen gemeenteraad.

1876, 13 mei,

Feestelijke opening Oosterspoorweg.

bron: Barneveldsche Courant, 19 mei 1876 (zie ook andere data).

1876, 7 okt.,

Hinderwetvergunning voor een stoommeelfabriek (nr. 2) op perceel, kadastraal bekend, gemeente Barneveld, sectie C, nr. 281 (zie ook: 19 maart 1914, nr. 132).

1876, 13 okt.,

Viering 35-jarig ambtsjubileum burgemeester mr. C.A. Nairac van Barneveld.

bron: Barneveldsche Courant, 13 en 20 oktober 1876

1877, 15 mrt.,

Overlijden van Jasper Hendrik, Baron van Zuijlen van Nievelt, bewoner van het huis "De Schaffelaar" te Barneveld.

1877, 10 jan.,

Hinderwetvergunning (nr. 4) voor B. Schueler te Barneveld t.b.v. oprichting van een huidenzouterij op perceel, kadastraal gemeente Barneveld, sectie D, nr. 329.

1877, 4 apr.,

Legging eerste steen van het te bouwen postkantoor te Barneveld door H.F.L.Klippink.

bron: Barneveldsche Courant, 6 april 1877.

1877, 16 okt.,

Brand in het logement van G. Bouw te Voorthuizen ("De Vergulde Wagen") in de nacht van 15 op 16 oktober. Op 17 juli 1878 waren er weer een paar kamers op orde.

bron: Barneveldsche Courant, 19 oktober 1877.

1878, 31 mei,

Inwijding van het nieuwe orgel in de Hervormde kerk van Voorthuizen door Enderlei, orgelist te Nijkerk.

bron: Gemeentearchief Barneveld, Collectie Bouwheer. Archiefnummer 263, inventarisnummer 702.

1879, 25 – 28 feb.,

Sneeuwjacht. Fredrik Justus Widerian vertrok naar Assen.

bron: Gemeentearchief Barneveld, Familiearchief Bouwheer. Archiefnummer 189, inventarisnummer 20. Dagboek Hendrik Bouwheer, gemeentebode en amateurhistoricus.

1879, 3 en 5 mei,

De vlaggen werden uitgestoken i.v.m. de doortocht van het Koninklijk paar.

bron: Gemeentearchief Barneveld, Bijlagen mandaten gemeenterekening 1879, reeds vernietigd.

1879, 7 mei,

Verslag legging eerste steen van het schoolgebouw te Voorthuizen door wethouder Wilbrink. Bij die gelegenheid werd er gevlagd vanaf de toren van de Nederlands Hervormde kerk aldaar.

bron: Barneveldsche Courant, 9 mei 1879.

1879, 1 sep.,

Opening telegraafkantoor te Barneveld.

bron: Barneveldsche Courant, 27 juni en 22 augustus 1879; Gemeentearchief Barneveld, Archief Gemeentebestuur 1818-1947. Archiefnummer 002, inventarisnummer 5 (Raadsbesluiten, nr. 1465).

1879, 13 sep.,

De gemeenteveldwachter van Renswoude komt de rijksveldwachter te Barneveld berichten dat een groep zigeuners enkele inwoners van Renswoude had mishandeld. Eén van de slachtoffers was met hem meegekomen. "Deze begaf zich nu onder geleide der beide veldwachters met extra rijtuig naar Voorthuizen, waar zij vernamen dat de Zigeuners een uur te voren waren doorgetrokken koers houdende naar Apeldoorn. In deze richting achterhaalde men hen, en diep in de nacht werd de bent met voertuigen enz. te Barneveld gebracht, alwaar de vermoedelijke schuldigen in arrest zijn gehouden. Den volgenden morgen ging alles naar Renswoude om voor den burgemeester ter plaatse te verschijnen."

bron: De Navorscher, 1881, blz. 362.

1880

Grondboring bij "De Kroon", einde Langstraat, begin Wilhelminastraat te Barneveld.

Rapportage: I. en II. 9,55 m + AP – 14,15 m. – AP: zeer fijn zand en fijn zand afwisselende, soms met een weinig grof, vervolgens lichtgrijze klei; III. 14,15 – 17,9 m. grof zand met schelpgruis; IV. 17,9 – 21,55 m. fijn, wit zand; V. 21,55 – 27,5 m. klei, van onderen zanderig; VI. 27,05 – 30 m. zand; VII. 30 – 30,7 m. grof zand en grind. Barneveld bij "De

Roskam" , hoek Amersfoortsestraat/Langstraat/Schoutenstraat: I. 9,5 m + AP – 8,8 m. – AP fijn zand; II. 8,8 – 14,2 m. klei, van onderen zanderig, III. 14,2 – 16,1 m. zand met grind en schelpen.

bron: Lorié, J., De geologische bouw der Geldersche Vallei, benevens Beschrijving van eenige nieuwe Grondboringen. Amsterdam, 1906 (overdruk KAW)

1880, 27 jan.,

Oprichting van de zondagsschoolvereniging "De Here zal 't Voorzien" te Barneveld.

1880, jun.,

Vondst van 14 zilveren munten uit de periode 1614-1666 bij de boerderij "Malkenhorst" .

bron: Barneveldsche Courant, 2 sep 1880; Amersfoortsche Courant, 28 juni 1880

1880, 16 jul.,

"Vrijdagavond ongeveer half negen, sloeg de bliksem in den korenmolen van de wed. Altena te Voorthuizen, tengevolge waarvan deze totaal is afgebrand. Een man met zijn zoon, die onder den molen stonden om voor den regen te schuilen werden bewusteloos neergeworpen. De molen was voor een matigen prijs tegen brandschade verzekerd."

bron: Barneveldsche Courant, 24 juli 1880; Gemeentearchief Barneveld, Familiearchief Bouwheer. Archiefnummer 198, inventarisnummer 20 (Dagboek Bouwheer.)

1881, 29 jan.,

"j.l. Zaterdag had de kleermaker H.W. (waarschijnlijk Hermanus Willemars, red.) te Barneveld een flesch met fransche brandewijn, met kruidnagelen er in, op de kachel geplaatst. Na korten tijd sprong de flesch met een vreeselijke slag uit elkaar; een sterke muur werd uit de fondamenteen gerukt, tengevolge waarvan die muur thans scheef staat en met een ijzer wordt ondersteund."

bron: Amersfoort, Archief Eemland, Amersfoortsche Courant, 5 februari 1881

1881, 17 mrt.,

In de gemeenteraad wordt bekendgemaakt dat de Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid heeft bericht dat beginnende met de zomerdienst een proef zal worden genomen met een halte Stroe tot uit- en inlaten van reizigers.

1881, 22 apr.,

Ingebruikname van de nieuwe openbare school in Garderen.

bron: Barneveldsche Courant, 29 april 1881

1881, 12 okt.,

Viering 40-jarig ambtsjubileum door burgemeester mr. C.A. Nairac van Barneveld.

bron: Barneveldsche Courant, 14 en 21 oktober 1881.

1882, 12 jan.,

Raadsbesluit nr. 1668 betreffende "Verordening op de indeeling der gemeente in wijken, enz.(..) " Art. 1: De Gemeente wordt verdeeld in 4 wijken, genaamd Barneveld, Voorthuizen, Garderen en Kootwijk; iedere wijk bestaat uit de kadastrale Gemeente van dien naam."

"Art.2. De grenzen der kom van het dorp Barneveld zijn: de gracht van Schaffelaar van af het ijzeren hek in oostelijke rigting, langs den Drostendijk, van dezen in de rigting en langs den ouden Lunter-schen weg, den Kooterweg tot den Amersfoortschen straatweg, dezen dwars over in de rigting langs het huis in de Plantage, het voetpad van dien naam volgende tot aan de westelijke grenzen van den gronden behoorende tot het vroeger Troste Huis, verder langs de perceelen Sectie D, ns. 233, 237, 536, 538, van daar dwars over de dorpstraat langs het Nijkerker voetpad, de oostelijke grenzen der perceelen Sectie B, no. 385, 389, tot de kleine Barneveldsche beek, van deze het leibeekje volgende tot aan het ijzeren hek van Schaffelaar."

bron: Gemeentearchief Barneveld, Archief Gemeentebestuur 1818-1947. Archiefnummer 002, inventarisnummer 6.

1882, 14 apr.,

Raadsbesluit nr. 2156 betreffende "Verordening op de indeeling der gemeente in wijken, enz.(...)". Art. 2: De grenzen der kom van het dorp Barneveld zijn: de gracht van Schaffelaar van af het ijzeren hek in oostelijke richting, langs den Drostendijk, van dezen in de rigting en langs den ouden Lunter-schen weg, den Kooterweg tot den Amersfoortschen straatweg, dezen dwars over in de richting langs het achterhuis van de Plantage, het voetpad van dien naam volgende tot aan de westelijke grenzen van het kadastrale perceel Sectie D, No. 813, verder langs de perceelen Sectie D Ns 741, 711, 655, 905, 904, 778, 709, 233, 237, 917, 916, van daar dwars over de dorpstraat langs het Nijkerkervoetpad, de zuid-oostelijke grenzen der perceelen Sectie B, no. 385 en 389, tot de kleine Barneveldsche beek, van deze aan den zuid-oostelijken punt van perceel Sectie B, No. 368 het leibeekje volgende tot aan het ijzeren hek van Schaffelaar."

De grenzen van de kom van het dorp Voorthuizen zijn: Van den Rijksstraatweg ten westen van het perceel "de Posthoorn" in noordelijke richting langs de Driedorperweg en om de westzijde van "de Pol" Sectie D, No. 523, verder oostwaarts de weg volgende langs de perceelen Sectie D, Ns. 422, 423, oostzijde van 424, zuidzijde van 150, ten noorden van "de Hoef", No. 153, naar den Putter-straatweg, dezen noordwaarts volgende tot de grens van Nijkerk, van daar oostwaarts langs deze grens tot den oosthoek van Sectie E, no. 83, verder langs de oostzijde van dit perceel en de perceelen E, Ns. 84, 81 en 80 naar en dwars over den Rijksstraatweg langs den weg en om het perceel Sectie F, No. 213, naar den Zeumerschen weg nabij "Smidshoef", Sectie G, No. 112; van Smidshoef langs de zuidzijde van Sectie G, No. 109 tot het Zeumersche voetpad, langs dit pad noordwaarts tot de

waterleiding uit het Molenveen, deze volgende in westelijke richting tot aan den Rijkstraatweg en langs dezen noord-oostwaarts tot de westzijde van het perceel "de Posthoorn."

bron: Gemeentearchief Barneveld, Archief Gemeentebestuur 1818-1947. Archiefnummer 002, inventarisnummer 6.

1882, 15 feb.,

Oprichting van de Westerveldstichting te Barneveld.

1882, 20 mei,

Dienstbezoek van de gouverneur van Gelderland aan de gemeente Barneveld.

bron: Gemeentearchief Barneveld, Bijlagen gemeenterekening 1882, nota uitsteken vlag (reeds vernietigd).

1882, 22 okt.,

De in Barneveld wonende Jannetje Schut, geboren van de Peppel, viert haar 101ste verjaardag.

bron: Barneveldsche Courant, 6 oktober 1882

1882, 24 nov.,

Hinderwetvergunning voor W. van de Kamp voor oprichting koperslagerij (nr. 9), op perceel, kadastraal bekend gemeente Barneveld, sectie D, nr. 407 (zie ook: 28 juli 1900, nr. 50).

1883, 5 mrt.,

Overlijden burgemeester mr. C.A. Nairac van Barneveld.

bron: Barneveldsche Courant, 9 maart 1883

1883, 4 mei,

Installatie burgemeester A.W.J.J. baron van Nagell van Barneveld.

bron: Barneveldsche Courant, 4 en 11 mei 1883 (zie ook: 25 mei)

1883, 11 jun.,

Feest bij de Openbare School in Stroe. De feestcommissie bestond uit H. van de Top, Garderbroek en Jan van Surksom en Fijsbert v.d. Goot uit Stroe.

bron: Gemeentearchief Barneveld, Collectie Bouwheer. Archiefnummer 263, inventarisnummer 660.

1883, 17 aug.,

De koning van Oranje Nassau, op weg naar Soestdijk, passeert Barneveld.

1883, 15 okt.,

"Den 15 October (1883) vertrokken wij per boot tot Arnhem om vervolgens per spoor naar Ede te stoomen, alwaar we een oude krakende postwagen bestegen die ons naar Lunteren en vervolgens naar Barneveld bragt, vanwaar de reis te voet werd voortgezet over Voorthuizen naar Putten.

Ons reis derwaarts was nogal voorspoedig en gezellig geweest, daar de genoemde dorpen niet heelemaal van belang ontbloot waren altans Eck en Barneveld, terwijl onze weg gestadig was afgewisseld door dennebosschen en heidevelden, men kon niet alleen zich door eigen oogen overtuigen, maar zelf gevoelen dat men in een heide streek was altans toen men Voorthuizen achter de rug had, als wanneer het zoo doodsch en akelig kaal om je heen werd, de weinige stulpen die men passeerde er ook zoo echt voorvaderlijk er uit zagen".

lit.: Dagboek Auke Klapper (Workum 1853 - Nijmegen 1910); Aantekeningen en nauwkeurige beschrijvingen mijner levensloop, successievelijk opgeschreven uit dagelijksche notitie's.

1883, 22 okt.,

De in Barneveld wonende Jannetje Schut, geboren van de Peppel, viert haar 102de verjaardag.

bron: Barneveldsche Courant, 26 oktober 1883

1883, 25 nov.,

Overlijden van de arts J.R. van Maanen.

bron: Barneveldsche Courant, 30 november en 7 december 1883

1884

Grondboring bij de weduwe Van Gemert (begin Jan van Schaffelaarstraat te Barneveld).

Rapport:

I. 9,1 m. + AP – 2,25 M – AP. Zeer fijn zand; II. 2,25 – 5,65 m zeer fijn, zeer leemhoudend zand; III. 5,65 – 8,2 m, fijn, niet of weinig leemhoudend zand; IV 8,2 – 9 m. zeer fijn, zeer leemhoudend zand; V. 9 – 15,4 m., grijze klei met schelpgruis; VI. 15,4 – 16 m. zand, dat naar onder toe grover wordt, schelplaag, VII 16 - ? m, zand, enz.,

bron: Lorié, J., De geologische bouw der Geldersche Vallei, benevens Beschrijving van eenige nieuwe Grondboringen. Amsterdam, 1906 (overdruk KAW)

1884

Raadsleden in dit jaar: W. Wilbrink, H. Romeijn, G.C. van Versendaal, R. Seldenrijk, W. van de Bleek, G. Broekhuizen, F. van Zomeren, H. van Essen, A. van Hell, D. van Heuven, J. van Omme, F.J. van Essen.

bron: Gemeentearchief Barneveld, Bijlagen gemeenterekening 1884 (inmiddels vernietigd).

1884, 13 mrt.,

Bij gemeente-veldwachter Jan de Jager te Voorthuizen wordt een drieling geboren.

bron: Barneveldsche Courant, 14 maart 1884

1884, 13 mrt.,

Overlijdensdatum van mevr. K. Mulderij-van Essen. A. Aarsen uit Uddel wijdt hieraan een gedicht dat wordt geplaatst in de -,

bron: Barneveldsche Courant, 21 maart 1884.

1884, 10 sep.

Oprichting schietvereniging "De Schaffelaar" te Barneveld. Maakte gebruik van de schietbanen in het Watermolense- of eigenlijk Van Zuylen van Nieveltbos.

bron: Barneveldsche Courant, 12 september 1884

1884, 20 sep.

In de gemeenteraad wordt een adres van dankbetuiging van ingezetenen van Kootwijk voor het ontvangen uurwerk in de toren bekendgemaakt.

1884, 25 sep.,

Viering 100-jarig bestaan van het Armenhuis te Barneveld.

bron: Barneveldsche Courant, 29 september 1884

1884, 12 okt.,

De in Barneveld wonende Jannetje Schut, geboren van de Peppel, viert haar 103e verjaardag.

bron: Barneveldsche Courant, 24 oktober 1884.

1884, 29 dec.,

Overlijden van Jantje Everts van de Peppel.

bron: De Neder-Veluwe, 1 januari 1885

1885, 4 feb.,

Besluit van de gemeenteraad om de eikenbomen, staande aan de Nieuwstraat, publiek te verkopen.

1885, 19 feb.,

Viering 40-jarig bestaan van de Spaarbank 1845 te Barneveld.

bron: Barneveldsche Courant, 27 februari 1885

1885, 1 sep.,

Begin Instituut (kostschool) van W.R. Kreiken. NB Daarvoor Kapteyn.

bron: Barnerveldsche Courant, advertentie 21 aug 1885

1885, 9 okt.,

(Gemeente)Arts J. Versteeg te Barneveld viert 25-jarig ambtsjubileum.

bron: Barneveldsche Courant, 2 en 16 oktober 1885

1886, 17/18 jan.,

In de nacht van 17 op 18 januari 1886 brandde in Voorthuizen het huis van G. van Beek af.

bron; Gemeentearchief Barneveld, Bijlagen gemeenterekening 1886 (doc.collectie).

1886, 11 feb.,

Hinderwetvergunning (nr. 16) voor een schapen- en varkensslachterij voor E. Moll te Ede, op perceel kadastraal gemeente Voorthuizen, sectie G., nr. 914.

1886, 9 mrt.,

Brand in het huis van Evert van Beek in de buurtschap Harselaar, onder Voorthuizen.

bron: Gemeentearchief Barneveld, Bijlagen gemeenterekening 1886 (doc.verzameling).

1886, 30 mrt.,

Leggen eerste steen van de school voor betalenden te Barneveld.

bron: Barneveldsche Courant, 2 april 1886.

1886, 20 apr.,

Start werkzaamheden exportslachterij "Deptford" van E. Moll nabij "De Hollander" te Barneveld.

bron: Barneveldsche Courant adv 16 apr 1886.

1886, jun.,

'Naar wij vernemen is er een plan ontworpen om een nieuwe schietbaan op te richten in het gerooide Oud-Barneveldsche bosch, waarvan een gedeelte daartoe goedgevestigd zou worden afgestaan. Daarbij zou dan een wandelpark worden aangelegd, met een muziektent voor de openbare zomeruitvoeringen der Harmonie, en een lokaal voor buitensociëteit. Reeds moet een commissie van vijf heeren benoemd zijn, om deze plannen verder uit te werken en er zoo goed mogelijk gevolg aan te geven.'

bron: Barneveldsche Courant, 4 juni 1886.

1886, jul.,

"Herhaaldeijk vallen kinderen in de greppel der waterlossing langs het huis "de Korenbeurs" (Jan van Schaffelaarstraat, Barneveld). Nog deze week werd een kind daaruit opgehaald vol modder en slijk. Zou er geen mogelijkheid op zijn, dat daar van gemeentewege een paar planken over gelegd worden? Dit was toch tegen geringe kosten een grote gerustheid voor menige moeder in de buurt. Zoals het nu is , bestaat er veel kans, dat er de een of andere tijd, een even treurige herinnering aan verbonden wordt, als aan dat gat bij de Amersfoortsche straatweg, hetwelk ook een offer eischte, doch nu flink gedekt is door een ijzeren rooster".

bron: Barneveldsche Courant, 16 juli 1886.

1886, aug.,

E. van den Ham te Garderen krijgt f. 6,- van het gemeentebestuur i.v.m. de aankoop van een gouden munt ten behoeve van de oudheidkamer in het raadhuis. Het betrof een goudgulden van Bonn: Keulen, Frederik van Laarwerden 1370-1414, bij Garderen gevonden.

bron: Gemeentearchief Barneveld, bijlage gemeenterekening 1886 (thans doc.verzameling) 1886, 6 okt.,

Ingebruikname school voor betalenden te Barneveld.

bron: Barneveldsche Courant, 8 oktober 1886.

1886, 21 okt.,

Brand in de Pelmolen van G.J. Wijnveen te Barneveld: "Hedennacht ten drie ure werden de inwoners onaangenaam uit hun slaap gewekt door het luiden der brandklok en het geroep van brand. Een felle brand was uitgebroken bij G.J. Wijnveen, aan de zoogenaamde pelmolen. De pelmolen met schuur waarin zich voor duizenden guldens schors bevond is door de vlammen vernield. Het flink optreden der brandweer, onder leiding van onze burgemeester hebben er veel toe bijgedragen dat de belendende percelen gespaard gebleven zijn. De oorzaak van den brand is onbekend."

bron: Barneveldsche Courant, 22 oktober 1886; Gemeentearchief Barneveld, bijlage gemeenterekening (doc.verzameling).

1887. 22 jan.,

Vergadering Maalschap Voorthuizen tot verdeling van de maalschapsgronden.

bron: Gemeentearchief Barneveld, archief Maalschap Voorthuizen. Archiefnummer 047, inventarisnummer 3.

1887, 4 sep.,

Institutionalisering van de Gereformeerde kerk te Barneveld. Ds. Houtzagers uit Kootwijk bevestigt de gekozen kerkenraadsleden in het ambt.

bron: Wit, D. de, Kudde en herder, blz. 165.

1887, 27 sep.,

Viering 25-jarig ambtsjubileum van R. Adama als hoofd van de school voor niet-betalenden te Barneveld.

bron: Barneveldsche Courant, 16 en 30 september 1887

1888, 13 feb.,

Opening School met den Bijbel te Voorthuizen.

bron: Barneveldsche Courant, 17 februari 1888.

1888, 23 mei,

Brand te Kootwijkerbroek: drie woningen in de as gelegd.

bron: Barneveldsche Courant, 25 mei en 15 juni 1888; bijlage gemeenterekening 1888 (in doc.verzameling).

1888, 17 sep.,

Verslag opening van de School met den Bijbel te Voorthuizen.

bron: Barneveldsche Courant, 21 september 1888

1888, 4 nov.,

Overlijden oud-raadslid A. van Hell.

bron: Barneveldsche Courant, 9 november 1888

1888, 5 nov.,

Overlijden van de arts Willem Joseph de l'Espinasse te Voorthuizen.

bron: Barneveldsche Courant, 9 november 1888

1888, 17 nov.,

In de gemeente Barneveld werd gevlagd ter herdenking van "Neerlands onafhankelijkheid".
bron: Gemeentearchief Barneveld, Bijlagen gemeenterekening (vernietigd).

1888, 20 november,

Opening School met den Bijbel te Kootwijk.
bron: Barneveldsche Courant, 23 november 1888

1888, 6 dec.,

In gebruikname gebouw Gereformeerde Kerk aan de Nieuwstraat te Barneveld.
bron: Barneveldsche Courant, 30 november, 14 december 1888.

1888, 8 dec.,

Bespreking tussen de gemeentebesturen van Barneveld, Ede en Nijkerk met de heer Krieger over de aanleg van de spoorlijn E-N.
bron: Barneveldsche Courant, 14 december 1888.

1889, 12/13 jan.,

Brand van de schuur van M. van de Loenhorst te Kootwijkerbroek.
bron: Gemeentearchief Barneveld, Bijlagen gemeenterekening (reeds vernietigd).

1889, 22 apr.,

Uitdeling paaseieren uit legaat Sweys in de Zondagschool "De Heere zal 't Voorzien" aan de Langstraat te Barneveld.
bron: Barneveldsche Courant, 26 april 1889.

1889, 1 mei,

Exploitatie van de gasfabriek in Barneveld gaat over in handen van de heer Heeremans, gasfabrikant te Enkhuizen.
bron: Barneveldsche Courant, 22 maart 1889.

1889, 15 mei,

Opening School met den Bijbel te Barneveld.
bron: Barneveldsche Courant, 3 mei, 10 mei 1889.

1889, 24 mei,

Legging eerste steen Ned.Herv. kerk te Kootwijkerbroek, tekst: "De eerste steen is gelegd/door/Jhr.J.E.H. Baron van Nagell/ 24 Mei 1889".

bron: Barneveldsche Courant, 17 mei, 23 en 31 mei 1889.

1889, 29 mei,

Hinderwetvergunning voor A.W.J.J. baron van Nagell (nr. 22) voor de aanleg van een schietbaan op kadastrale gemeente Barneveld, sectie G., nr. 1253.

1889, 10 jul.,

Brand van bergen en schuur bij de boerderij Kraaikamp in de buurtschap Kallenbroek.

bron: Gemeentearchief Barneveld, Bijlagen gemeenterekening (reeds vernietigd).

1889, 24 nov.,

Brand in de boerderij van Jan Nijhof te Kootwijkerbroek.

bron: Barneveldsche Courant, 29 november 1889; Gemeentearchief Barneveld, bijlagen gemeenterekening (NB Daarin staat de buurtschap Esveld vermeld)

1889, 31 dec.,

Viering 25-jarig ambtsjubileum door gemeente-ontvanger G. Verloop Bzn.

bron: Barneveldsche Courant, 27 december 1889.

1890, 1 feb.,

W. de Beijl vestigt zich als rijksveearts in Barneveld.

bron: Barneveldsche Courant, adv 7 feb 1890.

1890, 2 feb.,

Op deze zondag werd de nieuwe Nederlands Hervormde kerk voor Hervormden te Kootwijkerbroek in gebruik genomen.

bron: (o.a.) Barneveldsche Courant 17 en 31 januari, 7 februari 1890, Apeldoornsche Courant, 8 februari 1890.

1890, 18 feb.,

Oprichting CHU-kiesvereniging te Barneveld.

bron: Barneveldsche Courant 21 februari 1890.

1890, 18 mrt.,

Brand in de boerderij "Nooit Voltooid" te Barneveld.

Bron: Barneveldsche Courant 21 maart 1890.

1890, 30 apr.,

Overlijden van de eerste Voorthuizense gereformeerde predikant dr.mr. W. van den Bergh te Montreux.

bron: Barneveldsche Courant 2, 9 en 23 mei, 13 juni 1890.

1890, 2 jun.,

Ontbinding van de zangvereniging "Concordia" te Barneveld.

bron: Barneveldsche Courant 6 juni 1890.

1890, 15 aug.,

Spoorwegongeluk te Barneveld.

bron: Barneveldsche Courant 22 augustus, 17 oktober 1890.

1890, 25 sep.,

W. Wilbrink herdenkt 25-jarig wethouderschap.

bron: Barneveldsche Courant 26 september en 3 oktober 1890.

1890, 7 nov.,

Inwijding kerk Ned. Geref. Gemeente te Voorthuizen.

bron: Barneveldsche Courant 31 oktober en 14 november 1890.

1891, 27 jan.,

Na twee maanden streng winterweer die de vorst een meter de grond injoeg, zette eind januari de dooi in alle hevigheid in. De snel wegsmeltende sneeuw en de overvloedige regenval zorgden voor veel wateroverlast. De spoorlijn Apeldoorn-Amersfoort werd over een lengte van bijna 5 km overstroomd en met zand bedolven. Er deden zich verzakkingen voor die een goederentrein lieten ontsporen.

bron: Apeldoornsche Courant 27 januari 1891

Ten gevolge van overstroming is het treinverkeer tussen Apeldoorn en Barneveld voor het vervoer van personen en goederen tijdelijk gestaakt.

bron: adv. Apeldoornsche Courant 27 januari 1891.

1891, 20 apr., (vr)

In de schenkingsoorkonde van de bijbels van de preekstoel en van het voorzangersgestoelte van de Hervormde (?) kerk van Kootwijkerbroek staat het volgende te lezen:

"Schenkingsoorkonde Kootwijk Vrijdag 20 April 1891 Vrijdag 22 Mei Ds. J.H. Houtzagers.
"L.S. In den jare 1891 hebben de Synodale kerkvoogden den 20ste April, toen zi, Otto van Middendorp, Evert Blootenburg, Jan van Ee Theuniszoon, allen wonende te Kootwijkerbroek, de laatste vertegenwoordigd door Anne Willem Jacob Joost Baron van Nagell, Burgemeester van Barneveld aan de kerkvoogden der Ned. gereformeerde gemeente (doleerende) te Kootwijk Reyer van Buurik, Roelof Termaat en Jan van Ee Dz, allen wonende te Kootwijk, de laatste te Kootwijkerbroek, wederrechtelijk de Kerkelijke goederen ontnamen, zich niet geschaamd den folio Statenbijbel, die in 1821 (1811?) aan de gemeente te Kootwijk was geschonken van den kansel te rukken; ook hebben zij den Statenbijbel van de voorlezerslessenaar geroofd. Op heden den 22ste Mei 1891 is in de behoefte van beide bijbels voorzien."

1891, 9 mei,

De raad der gemeente Barneveld besluit tot aankoop van de gasfabriek van de erven van baron Van Zuylen van Nievelt.

1891, 22 mei, (vr)

zie: 20 april 1891.

1891, 14 jun.,

Bevestiging ds. Koffijberg als eerste gereformeerde predikant van Barneveld.

bron: Barneveldsche Courant 19 juni 1891

1891, 30 jul.,

Brand op de boerderij "Schoonhorst", buurtschap De Glind.

bron: Gemeentearchief Barneveld, Bijlagen gemeenterekening 1891.

1891, 24 aug.,

Brand aan het Moleneinde te Barneveld.

bron: Barneveldsche Courant 28 augustus 1891

1891, 10 okt.,

Brandweer Barneveld assisteerde korps uit Lunteren bij brand in "De Biezen". Het huis brandde af: "De piano en enige andere kleine zaken konden worden gered." Barneveld zette een brandspuit en 23 man in o.l.v. brandmeester D.G. Heineman en onderbrandmeester B.J. Schueler.

bron: (o.a.) Barneveldsche Courant 16 oktober en 13 november 1891.

1891, 15 okt.,

Hinderwetvergunning voor J.J. de Heus te Barneveld voor de oprichting van een stoommeelfabriek, nr. 24, op perceel kadastraal gemeente Barneveld, sectie G., nr. 1065 (uitbreiding d.d. 12 oktober 1911, nr. 109).

1891, 15 okt.,

Ongeluk met de Barneveldse bierkar in Wageningen.

bron: Barneveldsche Courant 23 oktober 1891

1891, 13 nov.,

Overlijden wethouder W. Wilbrink.

bron: Barneveldsche Courant 20 november 1891

1891, 21 nov.,

"De vermiste persoon J.B. is Zaterdagmiddag j.l. levenloos opgehaald uit de kolk op den huize "Duinkerken" te Barneveld.

bron: Barneveldsche Courant 26 november 1891. NB Betrof de 52-jarige, ongehuwde dagloner Jan Bos.

1892, 12 feb.,

Overlijden pastoor J.W. Cremer.

bron: Barneveldsche Courant 19 februari 1892

1892, 19 jun.,

14 leden van de Cricket en Footballclub Vitesse uit Arnhem reizen met een grote Jan Plezier via Ede naar Barneveld om daar uit te komen tegen de cricketclub van de kostschool van Oom Kreiken. Ook een jaar later werd er een cricketwedstrijd georganiseerd. Als naam van de Barneveldse club staat dan "Be Quick" vermeld (Barneveldsche Courant 9 juni 1893). In 1894 vond de wedstrijd plaats op 27 mei (Barneveldsche Courant 1 juni 1894).

bron: Adriani Engels, M.J., Gedenkboek 60 jaar Vitessehistorie. [Arnhem], 1952; Barneveldsche Courant 9 jun 1893 en 1 jun 1894.

1893, 1 apr.,

Raadsbesluit nr. 2556: "c. Volgens overgelegde teekening en begroting 1 urinoir voor 4 en 6 personen te plaatsen op de Markt tegenover "De Bonte Koe" en 1 urinoir van mindere ruimte op een geschikt terrein in de nabijheid van de markt" te Barneveld.

bron: Gemeentearchief Barneveld, Archief Gemeentebestuur 1818-1947. Archiefnummer 002, inventarisnummer 7.

1893, 3 mei ,

In Barneveld overlijdt de kunstschilder Willem Troost.

bron: Barneveldsche Courant 12 mei 1893.

1893, 15 mei ,

De Commissaris der Koningin in de provincie Gelderland brengt een werkbezoek aan Barneveld.

bron: Barneveldsche Courant 19 mei 1893.

1893, 16 mei,

Hinderwetvergunning nr. 26, voor de oprichting van een koperslagerij door J.H. Hartkamp op het perceel, kadastraal gemeente Voorthuizen, sectie G., nr. 28. NB Vergunning voor een zelfde inrichting in Barneveld dateert van 28 oktober 1905 (nr. 84).

1893, 16 mei,

Blikseminslag op boerderij "De Grote Brand" .

bron: Barneveldsche Courant 19 mei 1893.

1893, jun.,

De heer Bertels van "De Biezen" bij Barneveld ontdekt de groenvoedermethode.

1893, 4 jun. (zo),

Op "Benno" te Barneveld werd een cricketmatch gehouden tussen de cricketclubs "Vitesse" uit Arnhem en "Be Quick" uit Barneveld. De wedstrijd werd door Vitesse met 7 punten en 1 inning gewonnen.

bron: Barneveldsche Courant 8 juni 1892

1893, 13 jun.,

Huis van bakker A. Engelen in Garderen afgebrand.

bron: Barneveldsche Courant 14 juli 1893.

1893, 31 dec.,

Brand boerderij "Westerveld".

bron: Gemeentearchief Barneveld, inmiddels vernietigde nota van R. Nijhoff voor vervoer brandspuit met twee paarden.

1894, 2 jan.,

A. van den Bogert viert 25-jarig ambtsjubileum als gemeentesecretaris.

bron: Barneveldsche Courant 15 december 1893.

1894, 11 jan.,

Brand in de boerderij "Het Lage Gat" in Zwartebroek, bewoond door Van 't Hof.

bron: Barneveldsche Courant 19 januari 1894.

1894, 8 feb.,

J.A. Romeijn promoveert op zijn proefschrift "De operatieve behandeling van wervelfracturen".

bron: Barneveldsche Courant 9 februari 1894.

1894, 11 mrt.,

Ds. C.A. Lingbeek doet intrede in de Nederlands Hervormde-kerk te Voorthuizen.

bron: Barneveldsche Courant 9 en 16 maart 1894.

1894, 24 mrt.,

Brand in de windkorenmolen "De Twee Gebroeders" van de fa. Knottenbelt aan de Wilhelminastraat te Barneveld.

bron: Barneveldsche Courant 30 maart 1894.

1894, 27 mei,

Cricketmatch tussen Be Quick Barneveld en Vitesse Arnhem.

bron: Barneveldsche Courant 1 juni 1894.

1894, 3 jun.,

Ds. J.E. Vonkenberg doet intrede bij de Geref, kerk te Voorthuizen.

bron: Barneveldsche Courant 18 mei en 15 juni 1894.

1894, 23 jul.,

In de gemeente Barneveld slaat op diverse plaatsen de bliksem in.

bron: Barneveldsche Courant 27 juli 1894.

1894, 12 aug.,

Oprichting Jongelingsvereniging op gereformeerde grondslag "Abrona" te Barneveld.

1894, 23 okt.,

Boerderij op landgoed "Dennenbroek" bij Barneveld afgebrand.

bron: Barneveldsche Courant 26 oktober 1894.

1894, 28 okt.,

Bevestiging ds. G. Vellenga te Kootwijkerbroek.

bron: Barneveldsche Courant 2 november 1894

1894, 12 dec.,

Oprichting Chr. Zangvereniging te Barneveld.

bron: Barneveldsche Courant 14 december 1894

1895, 16 apr.,

Brand in schuur van slagerij Van Spankeren te Barneveld.

bron: Barneveldsche Courant 18 april 1896

1895, 12 aug.,

E.J. Haanschoten viert 25-jarig ambtsjubileum als gemeente-opzichter van Barneveld.

bron: Barneveldsche Courant 15 augustus 1895

1895, 18 aug.,

Verslag van een brand in een hooiberg van logementhouder Schut te Barneveld.

bron: Barneveldsche Courant 22 augustus 1895

1895, 8 okt.,

Opening van de manufacturenzaak van mej.wed. Fikkert te Barneveld.

bron: Barneveldsche Courant 10 oktober 1895

1895, 12 dec.,

Honderdjarig bestaan Rooms-Katholieke-kerk en -parochie te Barneveld.

bron: Barneveldsche Courant 12 december 1895

1895, 22 dec.,

Dominee E. Fransen (overleden 4 juni 1898) wordt als predikant van de Geref. Gemeente bevestigd te Barneveld.

bron: Barneveldsche Courant 19 december 1895 (zie voor overlijden Barneveldsche Courant 9 juni 1898).

1896, 30 jun.,

Verkoop van de koperen lichtkroon uit de raadzaal van het gemeentehuis te Barneveld aan het Rijksmuseum te Amsterdam voor f 3.000,- op voorwaarde dat een replica aan de gemeente wordt geleverd.

bron: Barneveldsche Courant 2 juli 1896.

1896, 26 jul.,

Grote storm die veel schade veroorzaakte o.a. werden vier stallen op het remondepot Nieuw Milligen verwoest.

1896, 10 dec.,

Oprichting van de spoorwegmaatschappij "De Veluwe" te Barneveld.

1897, 30 apr.,

Hinderwetvergunning (nr. 40) voor de oprichting van een boterfabriek voor A.W.J.J. baron van Nagell, op perceel kadastrale gemeente Barneveld, sectie B, nr. 901.

1897, 4 jul.,

Overlijden ds. J.A.P. Ris Lambers.

bron: Barneveldsche Courant 8 juli 1897

1897, 18 aug.,

Brand in de schuur bij "De Vergulde Wagen" te Voorthuizen. Kon snel worden geblust.

lit: Crebolder, G., Voorthuizen. Van pleisterplaats tot vakantiedorp. blz. 11.

1898, 3 apr.,

Ds. Schook te Garderen viert zijn 50-jarig jubileum als predikant.

bron: Barneveldsche Courant 24 maart 1898.

1898, 22 apr.,

Hinderwetvergunning (nr. 39) voor de oprichting van een stoomzuivelfabriek door C.J. Schimmel te Harselaar op het perceel, kadastraal gemeente Voorthuizen, sectie A., nr. 89 (idem, uitbreiding met een meelfabriek: 2 mei 1901, nr. 56). n.b. Er bestaat een nota van voerman P. Bouw uit Voorthuizen van f. 3,- "ter gelegenheid van brand met de spuit en wagen met mensen na C. Schimmel Harselaar".

bron: Gemeentearchief Barneveld, Nota bluswerkzaamheden, inmiddels vernietigd (bijlage gemeenterekening).

1898, 15 aug.,

E. Logtenberg viert 25-jarig priesterjubileum.

bron: Barneveldsche Courant 11 en 18 augustus 1898.

1898, 24 sep.,

Brand in het huis van D. van den Broek en H. Cozijnsen te Barneveld. De brand werd volgens een rekening van gemeenteontvanger G. Verloop o.a. geblust door J. van den Brink, J. Essenburg, J. Dijkhorst, J. Remond, D. van Breenen en P. Zwart. De laatste twee hadden ook 's nachts nog (wacht)dienst gelopen.

bron: Gemeentearchief Barneveld, Nota bluswerkzaamheden, inmiddels vernietigd (bijlage gemeenterekening).

1898, 20 okt.,

Oprichtingsvergadering Vereniging voor Vreemdelingen Verkeer en Plaatselijk Belang te Barneveld.

bron: Barneveldsche Courant 27 oktober 1898.

1898, 1 nov.,

Viering 25-jarig ambtsjubileum hoofdonderwijzer E. van Schothorst te Barneveld.

bron: Barneveldsche Courant 3 november 1898

1898, nov.,

Aankoop van het "Oosterbosch" te Barneveld door de Spaarbank 1845.

bron: Barneveldsche Courant 24 november en 1 december 1898.

1898, 8 nov.,

Hinderwetvergunning voor J.R. Lamprecht te Ede (nr. 44) voor een zouterij en drogerij (van darmen?), op perceel, kadastraal bekend Voorthuizen, sectie G. nr. 1248.

1899,

Vondst van 370 zilveren munten uit de 17de – 18de eeuw bij de boerderij "Groot Batelaar".

bron: Barneveldsche Courant, 4 januari 1900.

1899, 27 sep.,

Hendrik Bouwheer viert 30-jarig ambtsjubileum als gemeente-bode van Barneveld.

bron: Barneveldsche Courant 28 september 1899.

1900, 1 jan.,

G.A. van den Berg viert 25-jarig ambtsjubileum als hoofdonderwijzer van de School met den Bijbel te Voorthuizen.

bron: Barneveldsche Courant 11 januari 1900.

1900, 14 feb.,

H. Nijhoff maakte met een sneeuwplough in 2,5 uur het centrum van het dorp Barneveld sneeuwvrij en ontving daarvoor f. 3,50.

bron: Gemeentearchief Barneveld, Bijlage gemeenterekening 1900 (inmiddels vernietigd).

1900, 9 – 13 apr.,

Deze week is men begonnen het zogenaamde Papiermakersbeekje (in Barneveld) onzichtbaar te maken. Voor dit doel zijn grote cementen buizen aangevoerd, waar het water nu voortaan doorheen zal stromen.

bron: Barneveldsche Courant, 12 apr 1900

1900, 16 jun.,

Voor notaris D. van Heuven te Barneveld wordt een akte gepasseerd waarbij Gijsbert Jacob Dijkman, Hendrik Staal, Cornelis Johannes Schuld en Cornelis Johannes Schimmel, allen fabrikant en landbouwer, de vennootschap Dijkman en Compagnie oprichten met het doel een stoomzuivelfabriek te exploiteren

bron: Barneveldsche Courant

1900, 18 jun.,

Barneveld vlagt in verband met de herdenking van de Slag bij Waterloo.

bron: Gemeentearchief Barneveld, Bijlage gemeenterekening 1900 (inmiddels vernietigd).

1900, 18 jul.,

Oprichting van de schietvereniging "Piet Cronjé" te Barneveld.

bron: Barneveldsche Courant 19 juli 1900.

1900, 2 aug.,

Barneveld vlagt in verband met de verjaardag van HM de regentes (Koningin-moeder Emma).

bron: Gemeentearchief Barneveld, Bijlage gemeenterekening 1900 (inmiddels vernietigd).

1900, 31 aug.,

Barneveld vlagt in verband met de verjaardag van HM Koningin Wilhelmina.

bron: Gemeentearchief Barneveld, Bijlage gemeenterekening 1900 (inmiddels vernietigd).

1900, 9 okt.,

De arts J. Versteeg viert zijn 40-jarig ambtsjubileum.

bron: Barneveldsche Courant 11 oktober 1900.

1900, 17 okt.,

Barneveld vlagt in verband met de verloving van HM Koningin Wilhelmina met ZKH Prins Hendrik.

bron: Gemeentearchief Barneveld, Bijlage gemeenterekening 1900 (inmiddels vernietigd).

1900, 21 nov.,

Bijeenkomst in de Ned.Herv. kerk te Barneveld om de Boerenleiders uit Zuid-Afrika aan te horen.

bron: Barneveldsche Courant 15 november 1900.